

# succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING  
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN



*Matucana myriacantha*

Foto: P. Melis

ISSN 0039-4467

67ste JAARGANG  
No. 9  
SEPTEMBER 1988

## Phyllo-sofie

P. VAN VEEN

Hebt u zich wel eens afgevraagd, waarom u nu juist een verzameling van succulente planten hebt samengesteld? Ik heb bij mijn bezoeken aan verschillende liefhebbers hieraan bijzondere aandacht besteed en ik kwam tot de ontdekking, dat het beleven van onze hobby voor vrijwel iedereen verschillende aspecten heeft. Ik mag hier nog wel aan toevoegen, dat de doelstellingen en vaak de uitgangspunten van de liefhebbers totaal anders zijn. Het verdient beslist aanbeveling, bij uw bezoeken aan de u bekende en onbekende leden van Succulenta, hieraan eens aandacht te schenken.

Natuurlijk gaat het hier niet om het feit, dat de één zich toelegt op het verzamelen van vetplanten, terwijl een ander de voorkeur geeft aan een assortiment cactussen of een derde zijn plezier heeft aan een mooie gemengde collectie. Ook willen we niet stilstaan bij het bekende feit, dat iemand zich tracht te specialiseren op het gebied van aasbloemen, Euphorbia's, Lobivia's of Gymno's (vult u verder maar alle soorten specialismen in!), maar daarnaast bestaan er nog zo ontzettend veel verschillende uitgangspunten, dat hierdoor onze hobby ons steeds weer blijft boeien.

Zo was ik onlangs bij een liefhebber, die zich bijna uitsluitend interesseerde voor het kweken van cactussen op lava en soortgelijke substraten. Ik stond versteld van de eindeloze variaties, die men kan aanbrengen in de samenstelling hiervan en de experimenten met betrekking tot de toevoeging van voedingsstoffen en de uitwerking hiervan op de groei van jonge (en volwassen) planten. Een nieuwe wereld gaat dan voor je open. Elders trof ik iemand aan, wiens belangstelling zich voor een groot gedeelte richtte op het uitzaaien van cactussen en vetplanten en het grootbrengen ervan. Verbazingwekkend was hetgeen hier aan methodiek en techniek was ontwikkeld. Als je dat een paar uur hebt gadeslagen, ga je weg met de gedachte: Ja, zo kan je je hobby ook beleven.

Tenslotte nog een derde voorbeeld: een liefhebber was erop uit om van een bepaalde plantengroep zoveel mogelijk zaden te verzamelen en te zaaien cq. planten groot te brengen van alle mogelijke vindplaatsen, dus bepaalde cactussoorten van verschillende plaatsen in Mexico, doch ook uit het zuiden van de Verenigde Staten. Gevraagd naar het doel hiervan kreeg ik te horen, dat hij wilde nagaan of de planten, die in de vrije natuur onder zeer verschillende milieumomstandigheden groeiden, in de kas onder nagenoeg gelijke temperatuur, vochtigheid enz. zich identiek ontwikkelen of niet.

Dit is slechts een greep uit de mogelijkheden, die zich voordoen in onze hobby en ik raad u, geachte lezer, dan ook aan om bij uw omzwervingen eens hierop te letten. Gewis komt u dan in aanraking met vele aspecten, waar u in eerste instantie niet bij stilstaat.

### Rectificatie

In het artikel over Kunstmatige verlichting (juni 1988) gelieve te lezen 25°C i.p.v. 15°C (9e alinea) en allicht i.p.v. allengs (10e alinea).

## **Echinopsis aurea versus Echinopsis fallax**

J. LAMBERT Ir. A.I.Gx.

De planten die het onderwerp van dit artikel vormen behoren tot die "randgevallen" of overgangsvormen, waarvan het veelvuldig voorkomen er ons steeds opnieuw aan herinnert, dat natuurlijke vormen zich niet zomaar in goed afgebakende taxa laten indelen, doch veeleer aan een geleidelijke en harmonische evolutie beantwoorden.

Het is dan ook niet verwonderlijk, dat de onderhavige soorten door de systematici nu eens in het geslacht *Lobivia*, dan weer in het geslacht *Echinopsis* ondergebracht werden. Het ging zelfs zover dat Backeberg het probleem poogde te omzeilen door het scheppen van een "tussengeslacht", dat hij *Pseudolobivia* doopte. Dit bleek echter naderhand niet verantwoord en heden ten dage gaan de meeste auteurs akkoord deze twee soorten als *Echinopsis* te beschouwen. W. Rausch wijkt hiervan in zijn recentelijk boek af en rekent ze weer tot *Lobivia*, omdat het "dagbloeiers met korte bloembuis" zijn. Met een dergelijke simplistische opvatting kan ik echter niet akkoord gaan en blijf ik dan ook bij het *Echinopsis*-standpunt dat destijds ook door Rausch zelf werd aanvaard. Ik citeer: "Indien men de variabiliteit binnen het *aurea*-complex beschouwt, wijzen alle kenmerken van deze planten naar de *Echinopsis*-groep. Inderdaad worden de vertegenwoordigers der verschillende variëteiten alle tussen 700 en 1400 meter hoogte aangetroffen, d.w.z. in het gebied der *Echinopsissen*. *Lobivia's* worden op deze hoogten nooit gevonden".

Mijn eigen ervaringen en ook die van Dhr. D. Herzog bevestigen dit ten volle. Anderzijds wordt deze zienswijze ook door de zaadvorm gestaafd en is het feit dat de bloemen hier geel zijn geenszins een afzonderings-criterium.

Na deze kleine uiteenzetting betreffende het geslacht gaan we nu de groep rond *Echinopsis aurea* van wat dichterbij bekijken. Het gaat om een sterk polymorfe, d.w.z. vormenrijke groep, met een uitgestrekt verspreidingsgebied. De typische vorm werd beschreven van Cassafousth, even ten westen van Cordoba, in de Sierra Chica. Zij wordt tevens aangetroffen in de Sierra de San Luis en wij vonden ze ook bij Tanti, langs de oostelijke hellingen van de Sierra Grande.

Een groot aantal vormen ontmoet men daarnaast meer in het westen en in het noorden, in de provincies La Rioja en Catamarca en zelfs in het zuiden van de provincie Salta.

In zijn laatste opvatting verkiest W. Rausch al deze vormen als variëteiten van één en dezelfde soort te beschouwen, te weten *Lobivia (Echinopsis) aurea*. Dit standpunt valt wel te verdedigen in het geval van een dergelijke uitgebreide vormengroep, doch bij onze waarnemingen in het veld kregen we de indruk dat hier in feite twee afzonderlijke, zij het dan nauw verwante, soorten aanwezig waren. Het uiterlijk van de planten vertoonde, ondanks de variabiliteit, een konstant verschil in de bedoorning. Bij de populaties afkomstig uit het gebied ten westen van de stad Cordoba en uit de provincie San Luis was het verschil tussen rand- en middendoorns meer opvallend; ook de kleur van de middendoorns was anders: geel met roodachtige of zwarte voet, tot volkomen zwart, i.p.v. geel of grijs met zwarte tip. Onzes inziens behoorden dan ook de meer westelijke en noordelijke vormen tot de soort *E. fallax*.



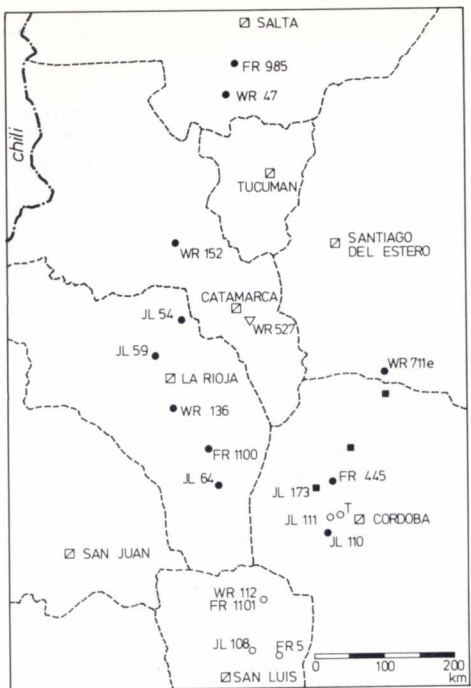
*Echinopsis fallax*, Cuesta de Huaco (La Rioja).

Bloemdoorsnedes:  
boven *Echinopsis aurea*  
onder *Echinopsis fallax*



*Echinopsis aurea*,  
Cerro Largos  
(San Luis)

Foto's van de  
schrijver



- Legenda bij de kaart**
- · — : staatsgrens
  - - - : provinciegrenzen
  - ◻ : provincie hoofdstad
  - : vormen of variëteiten van *E. aurea*
  - : vormen of variëteiten van *E. fallax*
  - : vindplaatsen van *E. cf. luteiflora*
  - ▽ : vormen welke niet tot de groep aurea-fallax behoren
  - T : type-vindplaats van *E. aurea*

De aangehaalde kenmerken vielen echter, mede door de variabiliteit der verschillende populaties, moeilijk precies te omschrijven, zodat we naar een duidelijker, afgegrensd karakter zochten om *E. aurea* feilloos van *E. fallax* te kunnen scheiden.

De zaden van beide soorten bleken identiek, ook al behoorden ze wel tot een duidelijk afgebakende groep binnen het geslacht *Echinopsis*, nl. deze der matbruine zaden met een groot, basaal, rond en kratervormig hilum (*E. tubiflora*-type).

Ook de structuur van de bloem was dezelfde, met de meeldraden in twee afzonderlijke reeksen en een aanzet van een hymen-ring.

Bij meer aandachtig onderzoek kwam echter naar voren dat een aantal populaties (meer bepaald deze uit de nabijheid van Córdoba en uit San Luis) een rode keel vertoonden, met fel rode tot karmijnrode basis der primaire meeldraden, en witte tot lichtgele stempel, terwijl bij de overige populaties zowel de keel als de basis der primaire meeldraden groen waren, met groene tot witachtig-groene stempel.

Deze kenmerken werden door Rausch blijkbaar niet waargenomen, ofwel vond hij ze niet noemenswaard. Ritter, daarentegen, maakt er wel melding van, doch schijnt er geen belang aan te hechten vanuit taxonomisch oogpunt<sup>(1)</sup>. Naar mijn mening ligt hier echter de scheiding tussen *E. aurea* en *E. fallax* en om deze onderstelling te testen, brachten we de vindplaatsen der respectieve populaties op een kaart. Het sluit als een bus!

De vormen van *E. aurea* bleken inderdaad beperkt tot een areaal van ongeveer 250 km vanaf Córdoba (stad) tot in het noorden van de provincie San Luis, terwijl die van *E. fallax* daarentegen een veel uitgestreker verspreidingsgebied (ong. 700 km) bestreken, vanuit het zuiden van de provincie Salta, doorheen Catamarca naar La Rioja en ook nog het noorden van de provincie Córdoba. Een uitzondering vormt de populatie JL-110, uit Copina, die zich ontpopte als een vorm van *E. fallax*. We bevinden ons hier echter in het randgebied tussen de twee soorten en dit kan best een "uitloper" zijn of zelfs een natuurhybride...

Terloops zij opgemerkt dat de vindplaats van het type van *E. aurea* helemaal op de rand van het verspreidingsgebied ligt, i.p.v. ergens in het midden. Dit is natuurlijk louter toeval en komt wel meer voor, zoals bij *Parodia aureicentra* bijvoorbeeld.

Hieruit meen ik dan ook de volgende taxonomische conclusies te kunnen trekken:

**Echinopsis aurea** Britton & Rose, The Cactaceae III, p. 74 (1922)

Tot deze soort behoren:

1. de typische vorm uit het zuiden van de Sierra Chica en de Sierra de San Luis.
2. var. *leucomalla* (Wessner) Rausch, K.u.a.S. 1965, p. 214.  
Syn.: *Lobivia leucomalla* Wessner, Beitr. z. Sukkde. 1938/1.
3. var. *quinesensis* Rausch, K.u.a.S. 1966, p. 107.
4. var. *sierragrandensis* (Rausch) Lambert comb. nov.  
Bas.: *Lobivia aurea* var. *sierragrandensis* Rausch, *Lobivia* 85 (1986).

**Echinopsis fallax** (Oehme) Friedrich, K.u.a.S. 1974, p. 55 en 80.

Bas.: *Lobivia fallax* Oehme, *Kaktde.* 1939/4.

Tot deze soort behoren:

1. de typische vorm uit de Sierra de Malanzan en het zuiden van de provincie La Rioja.
2. var. *albiflora* (Rausch) Lambert comb. nov.  
Bas.: *Lobivia aurea* var. *albiflora* Rausch, *Succulenta* 1979, p. 162.
3. var. *callochrysea* (Ritter) Lambert comb. nov.  
Bas.: *Hymenorebutia aurea* var. *callochrysea* Ritter, *Kakteen in Südamerika* 1980, p. 468.
4. var. *catamarcensis* (Ritter) Lambert comb. nov.  
Bas.: *Hymenorebutia aurea* var. *catamarcensis* Ritter, *Kakteen in Südamerika* 1980, p. 468.
5. var. *depressicostata* (Ritter) Lambert comb. nov.  
Bas.: *Hymenorebutia aurea* var. *depressicostata* Ritter, *Kakteen in Südamerika* 1980, p. 468.
6. var. *shaferi* (Britton & Rose) Lambert comb. nov.  
Bas.: *Lobivia shaferi* Britton & Rose, *The Cactaceae III*, p. 52 (1922).
7. var. *tortuosa* (Rausch) Lambert comb. nov.  
Bas.: *Lobivia aurea* var. *tortuosa* Rausch, *Lobivia* 85 (1986).

Een drietal variëteiten worden noch in de tekst noch in bovenstaand lijstje vermeld, omdat ze behoren tot de typische vormen. Rausch heeft deze synoniemie reeds doorgevoerd: de var. *elegans* Backbg. en *grandiflorum* Backbg. behoren tot *E. aurea* var. *aurea*, de var. *lariojensis* Ritt. behoort tot *E. fallax* var. *fallax*.

De vraag of al de genoemde variëteiten deze status verdienen, wordt hier verder in het midden gelaten; dit blijft toch grotendeels een kwestie van persoonlijke opvatting.

In zijn laatste boek beschouwt Rausch tevens *Echinopsis luteiflora* als een synoniem van *E. aurea*. Deze vorm zou dan onder *E. fallax* ressorteren. Volgens Backeberg zou ze zich echter van de groep *aurea-fallax* onderscheiden door de aanwezigheid van doornen op de bloembuis (overgang naar *Acanthocalycium*). Momenteel wens ik mij niet uit te spreken over deze kwestie, daar ik nog geen planten met vaststaande herkomst kon onderzoeken met

betrekking tot het aangehaalde kenmerk. Wel heb ik op de kaart vindplaatsen aangeduid waar wij planten aantreffen die we als *E. luteiflora* beschouwden; zoals men ziet liggen ze allemaal in het noordwesten van de provincie Cordoba. Ritters kortbedoorde var. *cylindrica* (FR 445), uit Capilla del Monte, zou wel eens hierbij kunnen behoren.

Tenslotte is er nog één taxon, door Rausch als variëteit van *E. aurea* benoemd, die helemaal niet in het schema past; mijns inziens behoort zij ook tot een volkomen andere soort: nl. de "var. *dobeana*". Deze soort werd eerst foutief door Spegazzini als "*Cereus huascha* var. *rubriflorus*" bestempeld, even foutief door Britton & Rose overgenomen als "*Lobivia andalgalensis*", en daarna beschreven als *Lobivia dobeana* door Dölz (1939). Kiesling (1978) beschouwt ze dan weer als synoniem met *Lobivia crassicaulis*, doch Rausch herleidt deze laatste naam tot variëteit van *L. grandiflora*. Bij gebrek aan vergelijkingsmateriaal zullen we ons ook hier niet uitspreken, doch één ding staat vast: deze soort hoort niet thuis in de *aurea-fallax* groep!

(1) Volledigheidshalve zij hier opgemerkt dat Ritter de *aurea-fallax* groep onderbrengt in *Hymenorebutia*, een geslacht dat echter door de meeste auteurs als ongedig wordt aangemerkt.

#### Literatuur:

Backeberg, C. — 1966: *Pseudolobivia luteiflora*, Cactus Lexicon (Engelse vertaling), blz. 424, fig. 97, 1977.

Ritter, F. — 1980: Kakteen in Südamerika, Bd. 2, Spangenberg.

Rausch, W. — 1965: *Echinopsis* (*Pseudolobivia*) *aurea*, K.u.a.S. **16**, (11), 213-214.

Rausch, W. — 1966: *Echinopsis aurea* var. *quinesensis*, K.u.a.S. **17**, (6) 107-108.

Rausch, W. — 1986: *Lobivia* 85, Herzig Verlag, Wien.

Passendalestraat 84, 8698 Zonnebeke

### Aanvulling:

Tussen het opstellen van het manuscript en het ter perse gaan kon de auteur een paar interessante bijkomende waarnemingen optekenen, als volgt:

- 1) De bloem van *Echinopsis* JL-110, uit Copina, vertoont **wel** een lichtrose tint aan de basis der meeldraden. De gekleurde zone is echter beperkt en weinig opvallend. Om ze goed te zien moet men de stijl opzij duwen. Daar bij *E. fallax* nooit het minste tikje rose te bespeuren valt, concludeer ik dus dat JL-110 ook tot *E. aurea* behoort, met een zij het dan wat minder typische bloem. De hypothese dat we hier te maken zouden hebben met een natuurhybride, is ook niet te verwerpen.
- 2) Ondertussen heeft ook een exemplaar van "E. cf. *luteiflora*", JL-173, uit La Canada, gebloeid. Zoals vermoed is dit niet anders dan een vorm van *E. fallax*, mogelijk identiek met Ritters var. *cylindrica*. Van enige bedooring op de bloembuis is geen sprake.

\*  
\*  
\*

## Echinocereus pectinatus en Echinocereus rigidissimus

W.J.M. STERK

Na het lezen van het boek van Nigel Taylor over het geslacht *Echinocereus* heb ik liefhebbers wel horen zeggen: "Nu verandert er alweer een aantal planten van naam!". Ook wordt wel eens gezegd: "Wanneer zullen ze nu eens ophouden met al die veranderingen?".

De planten veranderen natuurlijk niet, wel de inzichten wat wel tot een bepaalde soort behoort en wat niet. Ook kan men het er moeilijk over eens worden wat binnen een geslacht met elkaar verwant is en wat niet, of wat toe-



*Echinocereus dasyacanthus* (links) en *E. pectinatus*

Foto van de schrijver

vallig alleen maar op elkaar lijkt. Over veel van deze zaken zal wel nooit overeenstemming worden bereikt.

Sinds Schumann in 1897 het geslacht *Echinocereus* onderverdeelde in een aantal groepen, waarvan hij meende, dat de daarbij ingedeelde soorten met elkaar verwant waren, is er over de inzichten betreffende verwantschap nogal wat veranderd. In de afgelopen 90 jaar is dat echter niet in een verbeterde indeling naar voren gekomen. De indeling van Schumann berustte vrijwel uitsluitend op kenmerken betreffende de vorm en bedoorning van de planten.

Taylor vindt een aantal bloemenkenmerken, zoals de bedoorning van receptaculum en bloembuis, belangrijker, al worden ook het aantal ribben en de bedoorning bij de indeling betrokken. Lang niet iedereen zal het dan ook geheel met hem eens zijn en zijn indeling zal dan ook zeker niet het einde zijn. Zo zijn twee soorten, die meestal beschouwd werden als zeer verwant of zelfs als variëteiten van één soort, nu in geheel verschillende groepen terecht gekomen.

*Echinocereus pectinatus* is in slechts acht regeltjes beschreven door Engelmann, in een voetnoot in Wislizenus, Mem. Tour. North. Mexico (1848). Deze soort was in 1838 al door Scheidweiler als *Echinocactus pectinatus* beschreven.

*Echinocereus rigidissimus* is als *Cereus pectinatus* var.? *rigidissimus* beschreven door Engelmann in Cactaceae of the Boundery. Uit het vraagteken blijkt wel dat Engelmann twijfelde of hij met een soort of met een variëteit te maken had. Haage vermeldde deze plant als soort in 1907. Britton en Rose namen deze benaming, *Echinocereus rigidissimus*, in 1922 over; zij waren zeker de meest gezaghebbende auteurs van die tijd. Benson maakte er echter in *The Cacti of Arizona* (1969) weer een variëteit van. Er zijn maar weinig goede kenmerken om *E. pectinatus* van *E. rigidissimus* te onderscheiden. Benson voegde ook de goed bekende, door Engelmann in 1848 beschreven



*E. dasyacanthus* als variëteit toe aan *E. pectinatus* maar dan onder de naam *Echinocereus pectinatus* var. *neomexicanus*. Het is een plant met grote gele bloemen, al variëert deze bloemkleur ook naar wit, oranje, rose en zelfs purper. Er zijn dan ook enkele vormen van beschreven. Taylor noemt deze species *Echinocereus pectinatus* var. *dasyacanthus*.

In de oorspronkelijke beschrijving van Engelmann (1848) staat dat *E. pectinatus* 23 ribben heeft met areolen die 16-20 randdoorns en 2-5 korte middendoorns dragen. Volgens Taylor zijn er 12-23 ribben en zijn de areolen bezet met 12-30 randdoorns en 3-5 middendoorns. De bloemen staan iets opzij van de plant dicht bij de top. Op het receptaculum en het pericarpellum staan areolen met 3-11 doorns, die 5-11 mm lang zijn, wit met meestal een bruin topje. Het onderste gezwollen deel, zijnde het ovarium en de nectarkamer, is 2-3 cm lang. De bloembladen van het bloemdek of perianth staan in twee rijen of series, de buitenste wat korter (3-5 cm) en smaller, met een donkere bruinachtige middenstreep, de binnenste wat langer, tot 6 cm. De top en de randen zijn wat franjeachtig ingesneden. Het onderste deel van de bloembladen is tamelijk dik en smal, zodat het eruit ziet of ze met steeltjes op de bloembodem staan. Onderaan is er dan ook wat ruimte tussen de bloembladen. De voet is groenachtig.

Taylor deelt deze soort in bij sectie II, de *Erecti*, omdat hij een sterke verwantschap ziet met *E. fendleri* var. *bonkeræe*. Tussen haakjes: er is zeker wat voor te zeggen, van deze laatste een afzonderlijke soort te maken. Het laatste woord is daar beslist nog niet over geschreven.

*E. rigidissimus*, dikwijls regenboogcactus genoemd, wordt door Taylor bij zijn groep *Reichenbachii* ingedeeld. In deze groep zit een aantal soorten, die door Schumann tot de *Pectinati* werden gerekend. Deze horen dan weer tot de hoofdgroep *Erecti*. Nu Taylor echter *E. pectinatus* niet tot deze groep rekent, moet de naam van de groep veranderd worden. De geldigheid van de naam *E. reichenbachii* is nogal eens in twijfel getrokken, o.a. door Weniger. *E. rigidissimus* verschilt van *E. pectinatus* door het ontbreken van middendoorns. Het receptaculum, het onderste gezwollen deel van de bloembuis, is maar 1,5 cm lang. Het is dicht bezet met kleine knobbeltjes, die ieder een areool dragen met 20 of meer, 3-5 mm lange doortjes, wit met een bruin puntje, en wat losse vlokke wol. Ter hoogte van de inplanting van de buitenste bloemdekbladen zijn een aantal areolen met tot 6 mm lange doortjes aanwezig. De bloemdekbladeren zijn wat breder en dunner dan bij *E. pectinatus* en niet met een steeltjesachtige basis ingeplant. Het midden van de bloem is wit.

De verschillen zijn groot genoeg om er twee soorten van te maken, maar om ze binnen het geslacht zover uit elkaar te plaatsen, vind ik wel wat ver gaan. *E. rigidissimus* var. *rubispinus* (Lau 088), met 30-35 randdoorns en bruin-groene stempels, wordt de laatste tijd regelmatig als zaad aangeboden.

Helaas zien we in de liefhebbersverzamelingen steeds meer planten van onzekere herkomst. De zaden die in de handel te koop zijn, zijn dikwijls van gekweekte planten uit verzamelingen afkomstig. Er komen regelmatig planten uit, die niet meer van een goede naam te voorzien zijn. Dikwijls zijn het kruisingen van *E. pectinatus* en *E. rigidissimus*. Een goed oordeel vormen over de indeling en de naamgeving van planten is alleen mogelijk door het bestuderen van planten in de natuur of van daarvan direkt afkomstige exemplaren. Door beperking van import, overigens terecht, wordt dit steeds moeilijker voor de gewone liefhebber.

## Fysiologische aanpassingen bij cactussen

J.J. DE MORREE

De hogere planten moeten voor hun groei onder andere koolzuurgas ( $\text{CO}_2$ ) opnemen. Zij zetten dit namelijk om in suikers met behulp van het proces van fotosynthese in de bladgroenkorrels. Voor dit proces is licht nodig en het kan dan ook alleen overdag plaatsvinden. Van de suikers kunnen velerlei bouwstoffen worden gemaakt zoals bijv. cellulose. Natuurlijk kan de suiker ook worden gebruikt voor de energievoorziening. De opname van  $\text{CO}_2$  kan alleen plaatsvinden door kleine openingen in het bladoppervlak, de huidmondjes of stomata. De stomata zijn ook van belang voor de regeling van de temperatuur van de plant, omdat door openen of sluiten de verdamping van water kan worden beheerst. Het verdampen van water heeft net als bij de mens (zweeten) een functie bij het afkoelen van het systeem. Verdamping van water, een stof met een hoge warmtecapaciteit, onttrekt veel warmte aan het onderliggende bladweefsel en houdt het koel. Koelen is nodig bij felle zonneschijn omdat boven een weefseltemperatuur van  $42-45^\circ\text{C}$  de enzymen onwerkzaam worden waardoor de levensprocessen onherstelbaar beschadigd raken.

Tijdens een periode van waterschaarste kan het zijn dat een plant zijn stomata gesloten moet houden om al het water dat er nog is te sparen om verlopen te voorkomen. Dan kan er geen  $\text{CO}_2$  worden opgenomen. Dit maakt duidelijk dat bij regenachtig weer terecht gesproken kan worden van een 'groeizaam weertje'. Tegelijk wordt begrijpelijk waarom in een cactusverzameling in het vroege voorjaar bij een eerste zonnige lentedag er heel wat planten kunnen verbranden. De weefsels worden door het opvallende licht snel opgewarmd, maar de planten hebben na een droge winter bijna geen water meer over om te verdampen. Koeling vindt niet plaats en oppervlakkig weefsel wordt min of meer gekookt. Grote brandplekken kunnen in deze periode voorkomen worden door bij zonnig weer de verdamping te helpen met behulp van veelvuldig gebruik van de nevelspuit. Het nevelwater op de planten koelt bij verdampen de planten af zonder dat zij er zelf iets voor hoeven te doen.

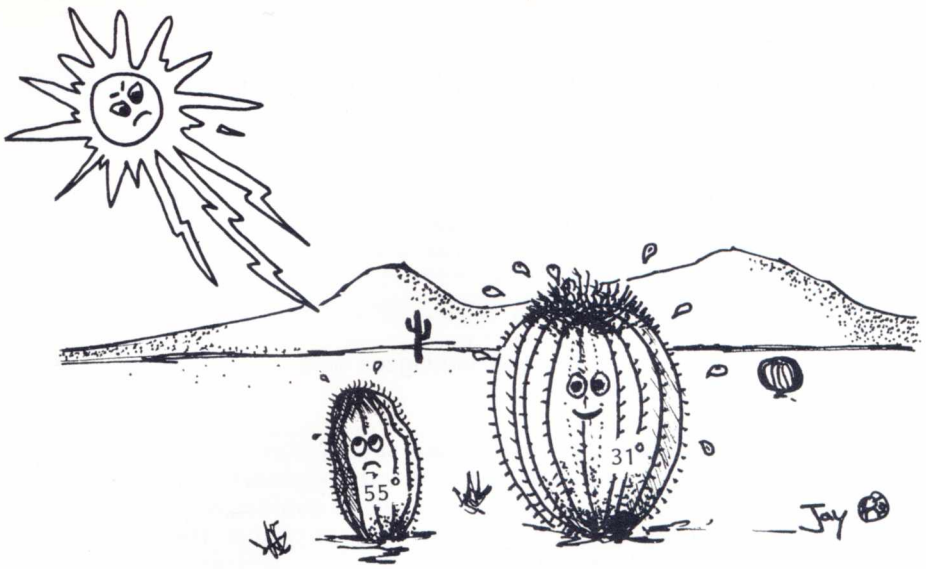
In een woestijnachtig klimaat zullen planten speciale aanpassingen moeten ontwikkelen om te overleven en ook nog te groeien. Elke dag worden zij geconfronteerd met een temperatuur die regelrecht bedreigend is en kampen ze met een waterschaarste. Ze worden daardoor voor de volgende keuze gesteld:

a. Water bewaren om niet uit te drogen en daarom overdag de huidmondjes sluiten. Dit blokkeert de fotosynthese want  $\text{CO}_2$  kan niet naar binnen. De plant kan dan niet groeien. Tevens wordt de plant al snel veel te warm.

Of:

b. De plant gaat door met het opnemen van  $\text{CO}_2$  voor de groei en zet de stomata open. Ongewild gaat er water verloren of wordt het speciaal verdampt ter afkoeling. Het is dan niet ondenkbaar dat er bij de volgende regenperiode alleen nog een stoffige mummie van de cactus over is.

Cactussen hebben diverse mogelijkheden om aan dit dilemma te ontkomen. Als we de gehele familie der cactussen bezien blijkt dat vaak meer keuzemogelijkheden tegelijk worden uitgebuit om zo optimaal mogelijk te groeien. Hieronder volgen een aantal oplossingen:



*Het grote volume  
water beschermt  
Ferocactus acanthodes  
tegen oververhitting*

*Foto van de  
schrijver*

1. Een ander metabolisme kiezen om aan energie te komen als overdag geen water verloren mag gaan.
2. Temperatuurtolerantie van de enzymen aanpassen tot een grens van 50-55°C i.p.v. 45°C.
3. Zo volumineus worden dat de zon de plant niet in één dag kan opwarmen.
4. Het plantelichaam in de grond terugtrekken, waar het niet zo warm is.
5. Een beschermende harige bedoorning of witte wol in de kop.
6. Een witte waslaag die veel opvallend licht reflecteert.
7. Bescherming zoeken onder schaduwgevende struiken, groeien in rotsspleten.
8. Leunen met de kop naar de hete middagzon waardoor het onderliggende plantelichaam schaduw krijgt.

Een proces dat de cactussen met andere succulenten (zoals Euphorbia's, Aloe's, Crassula's) gemeen hebben is dat ze hun fotosynthese aanpassen. Zoals gezegd valt er geen CO<sub>2</sub> op te nemen als ze overdag hun huidmondjes gesloten houden. Dit doen ze daarom dan maar 's nachts. Het opgenomen koolzuurgas kan in het donker echter niet in de bladgroenkorrels worden omgezet in suiker want daarvoor is licht nodig. De planten slaan het CO<sub>2</sub> op in de vorm van moleculen appelzuur, isocitroenzuur en andere organische zuren. 's Nachts wordt het celsap dus behoorlijk zuur. Als het licht en warm wordt vormen ze de zuren weer terug tot CO<sub>2</sub> (dat dan dus al in de plant zit) waarna de aanmaak van suikers kan starten. Dit proces wordt het Crassula zuurmetabolisme genoemd omdat het voor het eerst bij Crassula's is beschreven (Crassulacean Acid Metabolism). In een natte periode echter doen de cactussen ook niet moeilijk. Zij gaan dan over op de fotosynthese die normale bladplanten ook vertonen.

Het vasthouden van water heeft nog een aantal bijzondere aspecten. De keuze van een cactus om een zuilvorm of een bolvorm aan te nemen wordt niet willekeurig gemaakt. Krulik beschrijft dit in zijn artikeltje heel plausibel. Het omgaan met de dagelijkse warmtebelasting heeft consequenties voor de vorm. Het is opvallend dat de grote dikke cactussen zoals *Ferocactus acanthodes*, *Ferocactus wislizenii* en *Echinocactus ingens* voorkomen in hete landstreken van het Amerikaanse continent maar niet in de gematigde zones van de U.S.A. en Canada. Daar zijn de kleine bolletjes en Opuntia's te vinden. Als het de grote cactussen alleen om de wateropslag te doen was voor tijden van droogte konden ze dat veel effectiever doen in hun wortelstelsel. Een grote koele ondergrondse knol zou de keuze bij uitstek zijn; er zijn maar weinig cactussen die voor deze oplossing kiezen (*Pterocactus*, *Thelocephala*, *Peniocereus greggii*). Het grote volume bovengronds water heeft een andere taak. De achterliggende reden is hier de warmtecapaciteit van water als fysisch gegeven.

Daar water veel warmte vereist om opgewarmd te raken, is het in een heet klimaat zinvol om zeer groot en dik te worden en veel water te bevatten. De zon krijgt dan niet de kans om gedurende de dag deze grote watermassa zodanig op te warmen dat het bedreigend wordt. In de gematigde zones ligt dit anders. Daar moeten de cactussen profiteren van de warmte om 's morgens snel op te warmen om het metabolisme te starten. Vooral in de lente met korte dagen is dit essentieel. Een klein bolletje is na een vriesnacht snel ontdooid en weer op werkteemperatuur. De Fero's hebben dan ook een duidelijke noordgrens waarboven ze op de lange duur niet kunnen gedijen. De dagelijkse instraling zal tekort schieten en er zou alleen groei kunnen optreden in een paar hete zomerweken. Natuurlijk zullen ook in de tropische zones in Zuid-

**VERENIGINGSNIEUWS**

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

**BESTUUR**

Voorzitter:

Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.

Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Alg. Bestuurslid: W. Aalsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.

Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hogeveen.

**LEDENADMINISTRATIE**

Administrateur: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hogeveen. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap uitsluitend schriftelijk. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor elders wonende leden f 50,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

**LOSSE NUMMERS**

Prijs f 5,-. Aan te vragen voor het lopende jaar bij de ledenadministratie, overige jaren bij de secretaris.

**MAANDBLAD**

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritschhof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

1e Redacteur: Th.M.W. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Foto-redacteur: F.K.A. Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. Tel.: 078-124200.

Rubrieksmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

**ADVERTENTIETARIEVEN:**

1/16 pag. f 30,-; 1/8 pag. f 55,-; 1/4 pag. f 85,-; 1/2 pag. f 140,-; 1 pag. f 240,-.

Kortingen op aanvraag.

**ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN**

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.

Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 z/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

Clichéfond: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum. Tel.: 045-272461.

Ruilen zonder Huilen: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooiveaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Catalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

**VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN**

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.

2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk incl. portokosten.

3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.

4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.

5. Propaganda-folders.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie en bestellen bij: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579 of door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Bennekom onder vermelding van het gewenste artikel.

## EVENEMENTENKALENDER

- 25 en 25 september : Opendeurdag bij Roger van Buggenhout, J. Schinckdreef 3, B-9810 Drogen, tel.: 091-272039 van 09.00 tot 20.00 uur.
- 25 september : Internationale Succulentenbeurs van de vereniging "Leuchtenbergia" in het Dienstencentrum, Schoolstraat 44 te Schilde. Info en reserveren bij Frans Hofkens, St. Jobsesteenweg 93, B-2130 Brasschaat België, tel. 03-6633795.
- 1 oktober : Cactus en vetplantenbeurs van de afdelingen Groningen, Hoogeveen en Delfzijl in de "Sprookjeshof" te Zuidlaren. Info en reserveringen bij P. van Veen, De Gast 33A, 9801 AD Zuidhorn, tel. 05940-2166 en in het meinummer.
- 8 oktober : Algemene Ledenvergadering in de Reehorst te Ede. Meer info in dit nummer.
- 15 oktober : Hoyadag bij Bloemen- en Plantentuin van Donkelaar te Werkendam.
- 25 nov. t/m 4 dec. : VIVOKA 88. Tentoonstelling van vissen, vogels en cactussen te Middelburg.

## WEGENS BEEINDIGING VAN HET BEDRIJF:

Uitgebreide collectie typeplanten. Ook grote solitairplanten, succulenten en cactussen in vele soorten.

Bol- en knolgewassen, bijzondere kamerplanten.

## CACTUSKWEKERIJ A.N. BULTHUIS

Groenewoudseweg 14

3945 BC COTHEN

Telefoon: 03436-1267

geopend maandag t/m zaterdag.

### AFDELINGSNIEUWS

#### Afd. Arnhem

- 6 oktober : Najaarsverloting van eigen planten. Keuring stekwedstrijd. Let op dit is één week vroeger dan normaal.  
Plaats: Zaalte van de Speeltuinenvereniging "Tuindorp", achter het pand Floralaan 19 in Wageningen. Aanvang: 20.00 uur.

#### Afd. Delfzijl en omstreken

- 1 oktober : Ruilbeurs te Zuidlaren met de afdelingen Groningen en Hoogeveen.  
6 oktober : Lezing door dhr. de Looze. Verloting: De Wit.  
Plaats: Groene Weide, Snelgersmastraat 15, Appingedam. Aanvang: 19.45 uur.

#### Afd. Dordrecht en omstreken

- 5 oktober : Dia's door en van eigen leden.  
Plaats: De Rank, Dubbelstynlaan 70, Dordrecht. Aanvang: 19.30 uur.

#### Afd. Flevozoom

- 19 september : De traditionele ruilbeurs, maar als klap op de vuurpijl zullen Mevr. de Jong en Dhr. Veerman een succulenten ABC doen.  
Plaats: Groen van Prinstererschool, Verkeersweg 51, Harderwijk. Aanvang: 20.00 uur.

#### Afd. Gorinchem/Den Bosch

- 10 oktober : Lezing door dhr. H. de Looze.

## DER KAKTEENLADEN

Verzendhandel

hobbybenodigdheden  
boeken



### WIJ BIEDEN AAN:

- een grote sortering hulpmiddelen voor de succulentverzorging;
- veel boeken over cactussen en andere vetplanten;
- zeer interessante antiquarische boeken en tijdschriften over cactussen en andere succulenten.

Vraag naar onze  
gratis catalogus

Jörg Köpper

Lockfinke 7

D-5600 Wuppertal 1

W-Duitsland

**Afd. Gouda en omstreken**

20 oktober : Onderlinge ruilavond.  
Plaats: " 't Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

**Afd. 's-Gravenhage e.o.**

22 september : Praatavond over "Thelocactus" en vakantiedia's.  
Plaats: Grote zaal sporthal "Zuidhaghe", Melis Stokelaan 1201, Den Haag.

**Afd. Groningen**

20 oktober : Wiebe Bosma over een door hem te bepalen onderwerp. "Zuiden van de Verenigde Staten".  
Plaats: De Hortus te Haren. Aanvang 19.30 uur.

**Afd. Den Helder**

8 oktober : Amerikaanse cactussen deel 2. Lezing door dhr. H. de Looze.  
Plaats: Kantine van de gemeentelijke plantsoenendienst, Soembastraat 83, Den Helder. Aanvang: 13.45 uur.

**Afd. Noord- en Midden Limburg**

23 september : Lezing over "Echinocereus" door dhr. J. Vrenken uit Volkel.  
Plaats: Zaal "De Viking", Vinkingweg 1, Venlo. Aanvang: 20.00 uur.

**Afd. Nijmegen**

4 oktober : Externe spreker.  
Plaats: Rijksmiddelbare Tuinbouwschool, Energieweg 19, Nijmegen. Aanvang: 20.00 uur.

**Afd. Tilburg**

10 oktober : Lezing door dhr. Beukelaers over de kleine geslachten.  
Plaats: "De Kasteelhoeve", Hasselstraat te Tilburg. Aanvang: 20.00 uur.

**Afd. Utrecht**

10 oktober : Lezing door dhr. C. Grootsholten uit het Westland.  
Plaats: Kantine van Drukkerij Hoonte aan de Varkensmarkt te Utrecht. Bovenste etage.  
Aanvang: 19.30 uur.

**Afd. IJsselstreek**

30 september : Lezing te Goor door dhr. Beukelaers.

**Afd. Zaanstreek**

7 oktober : Lezing door dhr. F. Noltee over zijn reis door Noord Jemen.  
Plaats: Stadskwekerij, Brusselsestraat 10, Zaandam. Aanvang: 20.00 uur.

**Afd. Zeeland**

30 september : Bijeenkomst met als plant van de maand "Conophytum" door dhr. Dekker en een succulentenkwis.  
Plaats: Thomaskapel, Vrijlandstraat, Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.

**Afd. Zuid-Limburg**

4 oktober : Lezing door dhr. Ernst Specks over "Succulenten in Zuid-Afrika". Tevens verkoop van Caudex-planten.  
Plaats: Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang: 19.30 uur.

**Afd. Zwolle**

22 september : De traditionele ruil- en praatavond. Plant van de maand: Uw mooiste vetplant.  
Plaats: Dependance van het Centrum voor Tuinbouwonderwijs, Korenbloemweg 1a, Zwolle Westenholte. Aanvang: 19.30 uur.

## PERSONALIA

Het adres van de Secretaris van de afd. Groningen is gewijzigd. Het nieuwe adres is:  
W.M. de Boer, Ruimtevaartlaan 39, 9602 ZB Hoogezand, tel. 05980-23841.

### In memoriam

#### ALIE BEUKEMA

Op 18 juli j.l. ontvingen wij het droevige bericht, dat na een zeer kortstondig ziekbed Alie Beukema was overleden. Wat een verdriet voor haar kinderen en verdere familie, temeer daar Alie's echtgenoot en haar schoonmoeder het afgelopen jaar al waren overleden.

Een paar woorden ter herinnering aan een unieke en lieve vrouw zijn hier zeker op hun plaats.

Kort na de oprichting van de afdeling Den Helder e.o. van Succulenta werd Alie lid. Ze heeft veel gedaan om onze afdeling tot een levendige, actieve vereniging te maken. Al heel gauw aanvaardde ze functies. Ze was een trouw afgevaardigde naar de ledenraad, respectievelijk algemene vergadering en ze was een goed bestuurslid.

Uit de vriendschappelijke band met leden van andere afdelingen blijkt dat Alie een beminlijk mens was. Ze hield van de natuur en van alles wat groeit en bloeit. Liefhebber in hart en nieren was Alie een bindende factor binnen onze vereniging.

Wij zullen haar inzet, toewijding, bemoediging en mensenkennis missen. Met respect denken wij terug aan wat zij voor ons betekende.

Den Helder, 12-08-1988

Namens het bestuur van Succulenta, afdeling Den Helder e.o.  
Wim Lohrengel, Kanaalweg 15, 1782 GA Den Helder

## GELEZEN IN APOTHEEK EN GEZONDHEID:

### KAARSVET VERWIJDERT CACTUSSTEKELS

Steeds meer mensen halen voor de gezelligheid cactussen in huis en steeds meer mensen komen tot de conclusie dat deze vetplanten niet alleen maar leuk zijn. Artsen krijgen steeds vaker patiënten met zweertjes, veroorzaakt door cactusstekels, te behandelen. De naaldjes van de cactussen zijn vaak zo ragfijn dat je ze nauwelijks met een pincet kunt verwijderen. Ze breken dan meestal onmiddellijk af en het restant krijg je er helemaal niet meer uit.

Een wat pijnlijke methode om de haarfijne puntjes te verwijderen is de kaarsvetmethode. Beetje pijnlijk misschien, maar deze methode blijkt goed te helpen. Dompel de hand of de arm waar de stekels zitten in koud water en druppel dan wat gesmolten kaarsvet op de plek. Dat is even heet maar koelt zeer snel af. Vervolgens de plek opnieuw in koud water dompelen, zodat het kaarsvet goed hard wordt. Hierna trekt u het kaarsvet voorzichtig van de huid en meestal zullen de prikkels keurig mee naar buiten komen.





## DE KALENDER VOOR 1989 IS TE KOOP.

In samenwerking met een aantal Belgische verenigingen is ook nu weer een fraaie cactuskalender gedrukt.

De kalender is te bestellen door overmaking van 't juiste bedrag o.v.v. "Kalender 1989" op giro: 680596 of op bankrekening 55.32.38.981 t.n.v. Succulenta te Volkel.

De prijzen zijn als volgt:

één kalender	: f 10,50
twee kalenders	: f 8,00 per stuk
drie kalenders	: f 7,50 per stuk
vier of vijf kalenders	: f 7,00 per stuk
zes of zeven kalenders	: f 6,75 per stuk
acht of meer kalenders	: f 6,50 per stuk

Tevens is de kalender via uw afdelingsvertegenwoordiger te verkrijgen op de Algemene Vergadering in de Reehorst te Ede op zaterdag 8 oktober a.s. De prijs van een kalender is dan f 6,00 ongeacht het aantal exemplaren.

### ASCLEPIADACEAE-BIJEENKOMST

- een jaarlijkse traditie -

TIEL - "Een traditie die waard is om voortgezet te worden". Dit werd geconcludeerd na afloop van de vierde Asclepiadaceae-bijeenkomst, die op 12 juni in de Technische School Tiel werd gehouden. Deze jaarlijkse bijeenkomst wordt verzorgd door een kleine kern van liefhebbers en is voor iedere belangstellende toegankelijk. Voor de bezoekers was de dag niet alleen bedoeld om veel wetenswaardigs op te steken over de planten die hun interesse hebben, maar ook om gelijkgestemde succulenteliefhebbers te ontmoeten. Jong en oud, van vijftien tot zeventig jaar, was aanwezig. Maar niet alleen in dit opzicht was het een afwisselend gezelschap: van de 25 bezoekers kwamen drie uit België en één uit Duitsland.

Ook het programma zelf was afwisselend. Verschillende plantengeslachten van de Asclepiadaceae-familie kwamen aan bod en tevens werden meer algemene onderwerpen belicht. Alle lezingen werden ondersteund door tal van fraaie dia's, wat het geheel zeer boeiend maakte. Wiebe Bosma opende de rij van sprekers met een lezing over cirstaten. Daarbij kon hij niet alleen dia's tonen van de meest voorkomende cristaatplanten onder de Stapelieae, Diplocyatha (Orbea) ciliata, maar tevens van verscheidene andere soorten. Frans Noltee sprak over "Stapelieae en hun natuurlijke standplaats". Hij wijdde de bezoekers in eerste instantie in over de leer van de ecologie en wist ook met tal van dia's aan te tonen onder welke natuurlijke omstandigheden aasbloemen groeien en bloeien.

Voor een geheel ander onderwerp zorgde Coen Knotters, die over zijn eigen hobby, aasbloemen kweken en verzamelen, vertelde. Daarbij maakte hij eveneens duidelijk welke behuizing (platte bakken) hij heeft en welk materiaal hij gebruikt. Paul Shirley gaf een goed beeld van de vele fraaie Ceropegia's en hun verzorging, terwijl Ruurd van Donkelaar aangaf waar de verschillende Hoya's en Dischidia's voorkomen en welk natuurlijk milieu hier te vinden is. Tijdens de lunchpauze was er gelegenheid om planten te ruilen of (ver)kopen, maar ook met elkaar van gedachten te wisselen. Na afloop van de bijeenkomst kon de collectie van Annemieke van Ling in Kerk-Avezaath worden bezocht.



### BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig. Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10  
2585 EN 's-Gravenhage  
tel. 070-505648.

### karlheinz uhlig - kakteen

7053 KERNEN i.R. (Rommelshausen)  
W.-Duitsland LILIENSTR. 5

Aanvulling op onze plantenlijst:

	DM	DM
Astrophytum crassispinoides	4,-	bis 5,-
Echinocereus polyacanthus v. rosei	4,-	
Escobaria runyonii	4,-	bis 5,-
Gymnocalycium hybopleurum	4,-	
intertextum	5,-	
kozelskyanum	4,-	
mostii	4,-	bis 5,-
Rebutia albipilosa	7,-	bis 12,-
chrysacantha	4,-	
pulchella v. prolifera WR 597	4,-	
vallegrandensis	4,-	
violaciflora	4,-	
wessneriana	4,-	bis 5,-

BESTEL NU DE ZAADLIJST 1989!

## AGENDA VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN 8 OKTOBER 1988.

aan: De Ereleden van Succulenta  
De Leden Van Verdienste van Succulenta  
De Leden van Bestuur van Succulenta  
De Beheerders van de Instellingen van Succulenta  
De Vertegenwoordigers van de Afdelingen van Succulenta  
De Leden van Succulenta

Geachte Mevrouw/Mijnheer,

Bij deze nodig ik u uit om de Algemene Ledenvergadering op zaterdag 9 oktober 1988 bij te wonen. De vergadering wordt gehouden in de Reehorst te Ede en begint om 13.30 uur.

### AGENDA

1. Opening.
2. Goedkeuring van de notulen van de Algemene Vergadering van 28 mei 1988. Deze notulen staan afgedrukt in dit nummer.
3. Mededelingen en binnengekomen stukken.
4. Begroting 1988. Gezien het korte tijdsbestek was het niet mogelijk de begroting voor het ter perse gaan van dit nummer gereed te hebben. De begroting zal u tijdens de vergadering worden aangeboden.
5. Nieuwe bestuursleden.
6. Openstaande vragen uit de vorige Algemene Vergadering.
7. Rondvraag.
8. Vaststelling van een datum en plaats voor de volgende Algemene Vergadering en sluiting.

Peter Melis, secretaris

### NOTULEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN 28 MEI 1988.

- 1 De Vice-Voorzitter opent de vergadering om 14.30 uur. Tijdens zijn openingswoord heet hij alle aanwezigen van harte welkom en feliciteert hij de jubilerende afdeling Fryslân met haar 10-jarig bestaan. Hij verontschuldigd dhr. H. Masman en dhr. W. Alsemgeest die resp. door ziekte en werkzaamheden verhinderd zijn de vergadering bij te wonen.
- 2 Notulen vorige Algemene Vergadering.  
De notulen worden ongewijzigd goedgekeurd.
- 3 Mededelingen en binnengekomen stukken.
  - a. Mede door de ziekte van dhr. Masman werd de voorgenomen wijziging van de statuten uitgesteld.
  - b. De oproepen aan de leden voor de functie van secretaris hebben geen resultaat opgeleverd.
  - c. De nieuwe bibliotheekcatalogus is nog niet gereed. Oorzaak hiervoor is het verloren gaan van de kopij bij de drukker.
  - d. Gele infomap. Tot nu toe heeft de oproep aan de 35 afdelingen om informatie aan de secretaris te zenden geresulteerd in 21 reacties.
  - e. Ledenwerfwedstrijd. Het blijkt dat er in de vereniging onduidelijkheid is ontstaan omtrent de bedoeling van het Bestuur om ook de afdelingen te betrekken in de wedstrijd. Naar de mening van een aantal mensen is het niet terecht om afdelingen, met leden die geen lid zijn van Succulenta, door het aanmelden van deze leden, een prijs te laten winnen. Er zijn namelijk afdelingen die deze "illegale" leden conform de statuten van de vereniging altijd hebben geweerd. Uit een onderzoek is gebleken dat  $\pm 10\%$  van de afdelingsleden geen lid meer is van de vereniging.  
Het Bestuur is echter van mening dat deze aktie als een positief gebaar moet worden gezien om elk afdelingslid ook lid van Succulenta te laten worden.
  - f. Zodra de oude enveloppen voor de verzending van Succulenta op zijn zal worden overgegaan op een betere kwaliteit.
- 4 De secretaris leest het jaarverslag van de vereniging voor. Er zijn geen reacties of opmerkingen naar aanleiding van het jaarverslag.
- 5 Balans 1987.  
De brief van de kascommissie waarin de penningmeester decharge wordt verleend wordt voorgelezen door de vice-voorzitter. De vergadering gaat onder dankzegging aan de penningmeester akkoord met de balans.

6 Jaarverslagen van de instellingen.

De vergadering gaat akkoord met de jaarverslagen en bedankt de beheerders van de instellingen voor het vele werk dat zij ook het afgelopen jaar weer belangeloos voor de vereniging hebben verricht.

- a. Dhr. Rubingh vraagt waarom er geen jaarverslag van de redactie van Succulenta is gepubliceerd. Naar zijn mening is het maandblad ook een instelling en hoort als zodanig onder dit agendapunt aan de orde te komen. Het bestuur is van mening dat dhr. Rubingh een terechte opmerking heeft geplaatst en opent alsnog de mogelijkheid om over het maandblad te discussiëren. Dhr. Rubingh vraagt waarom fouten in artikelen of onderschriften bij foto's niet worden gerectificeerd. Het bestuur is met dhr. Rubingh van mening dat fouten gerectificeerd moeten worden. Dit punt zal op de eerstvolgende vergadering met de redactie aan de orde komen.
- b. Dhr. Sterk vraagt of de boekenbesprekingen voortaan in de gele inlegvellen kunnen worden opgenomen. Volgens de richtlijnen opgesteld in een vorige Algemene Vergadering horen de boekbesprekingen in de witte pagina's.

7 Herdruk van artikelen uit oude Succulenta's. Voorstel dhr. A. de Vries.

Het advies van het bestuur in deze is negatief gezien de hoge kosten die een herdruk met zich mee zou brengen. De kosten voor een uitgave van ± 50 pagina's met zwart/wit foto's zou op f 20,- komen. De vergadering verzoekt het bestuur eerst de behoefte aan dergelijke herdrukken bij de leden te peilen alvorens hierover definitief zal worden beslist.

8 Nieuwe bestuursleden.

Omdat er geen kandidaten voor de functie van secretaris zijn gevonden heeft P. Melis toegezegd tot 1989 aan te blijven.

De vice-voorzitter bedankt de aftredende mevr. B. Stortenbeek voor haar inzet en samenwerking gedurende de afgelopen drie jaar. Hierna verwelkomt hij mevr. E. van Die als nieuw bestuurslid.

9 Diatheek.

Omdat dhr. Mevissen in 1987 te kennen had gegeven zijn taak als diathecaris te willen beëindigen en gezien zijn vele verdiensten voor de diatheek zette de vice-voorzitter dhr. Mevissen nog eens in het zonnetje en bood hem een enveloppe met inhoud aan. Daarna stelde de vice-voorzitter dhr. J. Deckers voor die dhr. Mevissen opvolgt.

10 Jubileumspeldjes.

Het bestuur heeft gemeend, als blijk van waardering, aan mensen die langer dan 25 en 40 jaar lid zijn van de vereniging resp. een "zilveren" of een "gouden" speld uit te reiken. Tijdens de vergadering wordt aan de volgende leden de speld uitgereikt: dhr. Rubingh (40 jr.), dhr. A. Hoekstra, dhr. H. Byersbergen v. Hene-gouwen, dhr. H. Mevissen, dhr. W. Sterk, dhr. M. Jamin en dhr. J. Vrenken, allen 25 jaar.

11 Rondvraag.

- a. Dhr. Essers vraagt hoe het bestuur er voor kan zorgen dat het jubileumspeldje aan alle leden die daar echt recht op hebben, zal worden uitgereikt. Het bestuur zal, middels een oproep in Succulenta, aan de leden die daarvoor in aanmerking komen, vragen zich bij het bestuur te melden.
- b. Dhr. Essers vraagt of de instellingbeheerders een actiever beleid kunnen voeren. Bijvoorbeeld door meer over hun activiteiten in Succulenta te berichten. Het bestuur zal dit verzoek aan de beheerders door geven.
- c. Dhr. Sterk vraagt of de samenwerking tussen het bestuur en de afdelingsbesturen niet verbeterd kan worden. Ook het bestuur zou de samenwerking graag geïntensiveerd zien, het is echter gebleken dat dit door het bestuur moet worden geïnitieerd en hiervoor ontbreekt het bij de bestuursleden aan tijd.
- d. Dhr. Tuyn vraagt of de kwaliteit van de Belgisch/Nederlandse kalender kan worden verbeterd. Tijdens de vergadering met de Belgische verenigingen is deze vraag meerdere malen gesteld. Een kwaliteitsverbetering zou echter ook een prijsverhoging inhouden. Reden waarom met name de Belgische verenigingen hieraan niet willen meewerken.

12 De volgende Algemene Vergadering zal worden gehouden op 8 oktober in de Reehorst te Ede.

Hierna bedankt de vice-voorzitter de aanwezigen voor hun positieve bijdrage aan de vergadering en de afdeling Fryslân voor de voortreffelijke organisatie en het gastvrije onthaal, waarna de vergadering wordt gesloten.

Peter Melis, secretaris

## KORT VERSLAG VAN DE EUPHORBIA LIEFHEBBERSDAG 20 AUGUSTUS 1988 TE WERKENDAM

Reeds vroeg in de morgen kwamen de eerste liefhebbers uit Nederland, België en Duitsland aan voor de themadag over Euphorbia's in Werkendam.

Om 10.05 heette van Donkelaar de bezoekers welkom.

Frans Noltee gaf in de eerste lezing van de dag een overzicht van de groeiomstandigheden van Euphorbia's van Arabië en Oost-Afrika. Helaas werd door de slechte verduistering de dia-kwaliteit sterk tekort gedaan. Het verhaal van de lezing was erg interessant en met name de variabiliteit van de soorten in het wild kwam goed tot uitdrukking. De natuurlijke groeiomstandigheden leverden voldoende stof op om vragen te stellen over de cultuur. Hierop kon Frans Noltee nog kort ingaan.

In de middagpauze werd de tijd druk besteed aan kijken en kopen bij de stands op de ruilbeurs en aan een bezoek aan de kwekerij en de collectiekas van van Donkelaar.

Na de middag arriveerden nog meer bezoekers. In de middag-lezing ging Ruurd van Donkelaar wat verder in op de cultuur van de verschillende groepen Euphorbia's. Met name over de vermeerdering van zeldzame soorten door middel van enten werd over de techniek gediscussieerd. Na afloop van de lezing ging de ruilbeurs nog een uurtje door en diversen hebben ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om de kassen van Frans Noltee in Zwijndrecht te bezoeken. De reactie van de liefhebbers was in het algemeen positief. Zowel voor beginners als voor ervaren liefhebbers was het een interessante bijeenkomst. In het totaal bezochten 125 liefhebbers deze geslaagde dag.

J. Keizer

## DAG VOOR LIEFHEBBERS VAN HOYA'S, ANDERE ASCLEPIADACEAE EN EPIPHYTEN TE WERKENDAM OP 15 OKTOBER 1988.

- 10.00 uur: Ontvangst met koffie. Gelegenheid tot uitstellen van ruil-, verkoop- en showplanten.
- 11.00 uur: Lezing door drs. C. Boele: Asclepiadaceae in Z.O. Afrika. Bijzondere aandacht wordt besteed aan het geslacht Brachystelma.
- 11.45 uur: Ruil- en verkoopbeurs van Afrikaanse succulenten, Hoya's en andere Asclepiadaceae, Epiphytische cactussen. Gelegenheid tot bezichtiging van onze kwekerij met natuurlijk de HOYA COLLECTIEKAS. Gelegenheid tot lunchen. Lunchpakket medebrengen, voor koffie wordt gezorgd.
- 13.15 uur: Lezing door de heer F. Sùpplie: Epiphytische cactussen. Bijzondere aandacht wordt besteed aan Phyllocactushybriden en hun cultuur.
- 14.00 uur: Lezing door de heer R. van Donkelaar: Cultuur van Hoya's en Dischidia's.
- 14.45 uur: Vervolg ruil- en verkoopbeurs. Bezoek kwekerij.

DEELNAME AAN DEZE DAG GRATIS EN NATUURLIJK  
20% KORTING OP ALLE ASCLEPIADACEAE IN DE VERKOOPKAS  
TIJDENS DEZE DAG.

Lezingen en beurs vinden plaats in een zaal bij onze kwekerij.

Bloemen- en plantentuin

# VAN DONKELAAR

Werkendam

Laantje 1

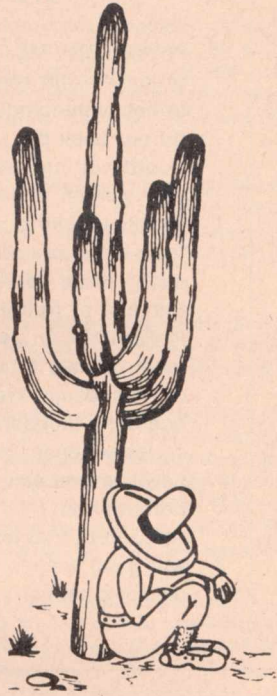
Tel. 01835-1430

Giro 1509830



## NIEUWE LEDEN

Ree van Robert, Gangboord 51, 9733 GD Groningen  
Swinkels J., Drietiostraat 6, 5701 TD Helmond  
Vernet M.J.A., Vismarkt 27, 3841 BE Harderwijk  
Dam van M., Muldersstraat 43, 2321 SC Leiden  
Nelissen Alain, Staatsbaan 85, 105 B-3761 Lanaken België  
Bakker F.L., Kerkstraat 59, 8325 BJ Vollenhove  
Bos S.A.H., Onegastraat 49, 1506 NW Zaandam  
Joossen F., Pr. Margrietlaan 4, 3641 HD Mijdrecht  
Gerritsen M., V.H.T. Westervliet 34, 6431 DG Hoens-  
broek  
Grijzenhout R.J., Huigenbos 908, 1102 KA Amsterdam  
Bos v.d. H., Bastionstraat 4, 4571 ET Axel  
Hoorn v.d. A.G., De Sav. Lohmanplantsoen 33, 2253 VM  
Voorschoten  
Rust F.H.J., Paltroklaan 101, 3052 HJ Rotterdam  
Bovee A., Megelsum 9, 5864 CT Meerlo  
Wijlaars M., Nieuwburgstraat 93, 5922 VD Blerick-Venlo  
Gerritse -v. Hovell, mevr., T. Westervl.hof 34, 6431 DG  
Hoensbroek  
Reijer den Hans, Grondmolen 44, 3352 CB Papendrecht  
Dool van den J., Badhuisstraat 18, 2012 CN Haarlem  
Ganei Jehoshua Harcon PK, P.O. Box 24052, 990 61240  
Tel Aviv Israël  
Pols A.J., De Hunze 25, 8051 KZ Hattem  
Donck-v. Emmerik C.C.M., De Coolman 42, 2291 JN  
Wateringen  
Ras W., Postbus 399, 3200 AJ Spijkenisse  
Steenken F., De Omloop 23, 8831 AJ Koedijk  
Leys Rudy, St. Onolfsdijk 34, 105 B-9330 Dendermonde  
België  
Sanderse M.J., P. Nieuwlandstraat 57, 3514 HD Utrecht  
Rijnders J.M.A., Graspieper 52, 3435 AH Nieuwegein  
Vermulm R., J.V. Avennestraat 13A, 3021 RL Rotterdam  
Wijs-de Sins C., G. Schalkenstraat 43, 4921 CP Made  
Hofman A.H. mevr., Nieuwstraat 14, 3961 AE Wijk bij  
Duurstede  
Suilen P.J.H., Dobbelmanweg 144, 6531 KZ Nijmegen  
Vries de W., Molenakkers 23, 5521 GH Eersel  
Veen van der Wim, Jutfaseweg 37, 3522 HD Utrecht



V        Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht.  
O        Tel. 078-124200.  
O  
R

## FRANS NOLTEE

N  
D  
E  
R  
E

S  
U  
C  
C  
U  
L  
E  
N  
T  
E  
N

### HET ADRES VOOR ANDERE SUCCULENTEN.

Ons sortiment omvat vele honderden soorten vetplanten (geen cactussen). Vraag onze prijslijst aan door overmaking van f 1,50 op girorekening 1295340. Postorders worden snel en betrouwbaar uitgevoerd. In nazomer en herfst zijn vele succulenten op hun mooist. Juist in deze tijd is een bezoek aan onze kas dan ook zeer de moeite waard. In september en oktober bent u alle zaterdagen van harte welkom tussen 10.00 en 15.00 uur. Verder op afspraak.

## WERKEN IN HET BUITENLAND

Zoekt u een voor langere of kortere tijd een baan in het buitenland? Dan is dit het boek dat u zoekt. Boordevol informatie over werken in de metaal- en olie-industrie, als chauffeur, leraar, au-pair, reis-leider, in de horeca, als tuinman of fruitplukker in Frankrijk en de USA maar ook als fotomodel of mannequin. Werken op boerderij, kibboets of op cruise-schepen. Het boek bevat tevens een sollicitatieformulier. Als u in het buitenland wilt gaan werken **moet** u dit boek hebben.

Het verschaft informatie over klimaat, woon- en leefomstandigheden, werktijden, etc. Bovendien vindt u in dit boek de adressen van ongeveer 1000 ondernemers en arbeidsbemiddelingsbureaus. Bestel dit informatieve boek nog vandaag!

- Gratis brochure
- Boek: "Arbeit in Ausland"

Prijs: f 59,-

EUROPA BOKFÖRLAG AB  
Postbus 2014,  
S 133 02 Tyresö, Zweden  
P.S.:  
Wij bemiddelen niet in werk!

**BELANGRIJK**

**BELANGRIJK**

### OPROEP AAN ALLE LEDEN C.Q. AFDELINGEN.

Het is de bedoeling van Uw bestuur alle leden van SUCCULENTA die 25 jaar of langer een zilveren en zij die 40 jaar of langer een gouden draagspeld te doen toekomen. De eersten zijn op de afgelopen alg. ledenvergadering reeds uitgereikt. Wij verzoeken alle leden, liefst in afdelingsverband, die voor 1970 lid zijn geworden, dit op te geven aan M. de Bekker. Dit om eventuele vergissingen te vermijden. U krijgt de draagspeld z.s.m. rechtstreeks of via Uw afdeling toegezonden.

### HOBBY-KWEKERIJ "ROERMOND"

Weg langs het Kerkhof 1, (nabij Kapel i/h Zand), 6045 AN Roermond, tel. 04750-19389.

Voorheen Frank Süplie, cactuskwekerij. Wij hopen u net zo van dienst te staan als de voormalige eigenaar. Onze zaak is gesloten van 1 oktober tot en met 1 maart. Onze nieuwe rijkelijk geïllustreerde plantenlijst (tekeningen en foto) kost f 7,50. Uitgave in november. Bestellen mogelijk door storten bedrag op giro 889563 t.n.v. Süplie, Roermond (gironummer blijft gehandhaafd).



# VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het oktober-nummer moeten vóór 25 september bij de heer **M. de Bekker, Kraayevan 1, 5386 LH Geffen** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

**Te koop:** Wegens beëindiging van de hobby: BOEKEN: Backeberg - Kakteenlexikon; Britton & Rose - The Cactaceae; Buining - Discocactus; Cullmann - Cactussen; Grunert, Viedt, Kaufmann - Kakteen und andere Sukkulanten; Herre - The genera of the Mesembryanthemaceae; Jacobsen - Lexicon of Succulent plants; Lamb - Vetplanten; Verkade - albums Cactussen en Vetplanten; Rowley - Illustrated encyclopedia of succulents; Salm - Dyck - Cactae in horto dyckensi cultae anno 1849 (reprint); Tölken - Revision of the genus Crassula in S. Africa. ALS COPIE: Anderson - Taxonomic revision of Ariocarpus etc.; Berger - Crassulaceae; Lemaire - Les Cactées; Moffett - Sarcocaulon; Elliot - Lewisia; twee ordners met div. artikelen sedert 1838 over Ariocarpus. TIJDSCHRIFTEN: Succulenta 1924, 1925, 1928/29, 1931-1934, 1970-heden; Bull. ASPS, Vol. 11 (1976); Mitteilungen I.G.K. 1979-1984; Nat. Cact. Succ. Jnl (G.B.) 1977-1980; Literatur-schau Kakteen 1977, 1979/80; Frankfurter Kakt. Freund 1979-84; Informationsbrief ZAG Mammillarien 1977-1982; Nachrichtenblatt DKG 1953-1956; Cact. Succ. Jnl (US) 1976-81; Monatsschrift DKG 1929, 1930; Kakteen Sukkulanten 1977-81; Kaktusy Sukulenty 1981/82; Kakt. u.a. Sukk. incomplete jaargangen 1951-1961, 1963, 1966-69, 1983, complete jaargangen 1964/65, 1978-1982. Enkele kleinere boekjes, losse tijdschriften, fotocopiën. Jaap Mieras, Het Zwanevlot 87, 7206 CE Zutphen, tel. 05750-20024.

## CACTUSKWEKERIJ J. MOLENDIJK

GROENEWEG 179 te 's-GRAVENSANDE  
Telefoon 01745-16768

ELKE LAATSTE zaterdag van de maanden april t/m september zijn wij geopend van 8.00 tot 15.30 uur.

Bijzondere botanische planten, speciaal cactussen en andere Succulenten.

**KWEKERIJ PIETERS**, Hamweg 6, 9623 PB Lageland (tussen Groningen en Slochteren). Tel.: 05981-204.

Geopend: donderdag, vrijdag en zaterdag van 9-18 uur.

**Te koop:** Cactusverzameling, ook losse planten. G. v.d. Linde, Groeneweg 4, 4416 NG Kruiningen, tel. 01130-2145.

**Te koop:** Z.g.a.n. zaaitoestel compleet. Mevr. M. Post, Meervlietstraat 78, 1981 BN Velsen-Zuid, tel. 02550-21984 (na 18.00 uur).

**Te koop:** Door zaaien verkregen Lobivia's. Tevens zaden van genoemd geslacht. Bij aanvraag een aan Uzelf geadresseerde en als brief gefrankeerde enveloppe insluiten. Sortimentlijst aanvragen bij C. Bouwman-van Egmond, Cliffordweg 12, 3646 AG Waverveen.

**Te koop:** Gevarieerde cactus- (ca. 400 st.) en vetplanten- (ca. 80 st.) verzameling, eventueel met houten kasje 3 x 2,5 m. met verwarming. Mevr. Wammes, Mendelssohnlaan 30, 4102 AX Culemborg, tel. 03450-13892.

**Te koop:** Ca. 250 st. cactussen groot en klein. Liefst in één koop (p.n.o.t.k.). G. Helderop-Smit, Buterikkers 57, 8711 GT Workum, tel. 05151-3138.

**Te koop:** Wegens beëindiging van hobby al. kas BAVO BA 2,47 x 1,95 m. met verwarming Aladdin kacke blauwbrander. Tevens te koop ca. 150 cactussen en vetplanten, jaargangen Succulenta 1978 t/m 1986 in bewaarband, 1987 en 1988 los, div. cactusboekjes o.a. Das Kakteen Lexikon. H. Orth, Dr. Schaepmanstraat 60, 2032 GM Haarlem, tel. 023-361523.

**Te koop:** Mooie cactusverzameling, ca. 1500 planten, al. kas 6,4 x 9 m. met verwarming en kweek tafels. R. Winkelmans, Vekenstraat 37, Nijlen 2260, tel. 03-4816160.

**Gevraagd:** "Kakteen von A bis Z" door Walther Haage. Recente druk. C. van der Weerd, Goldakkers 4, 9483 PG Zeegse, tel. 05921-42337.

**Gevraagd:** Zaden of jonge planten van: Agave americana, schidigera, stricta, parviflora, shaurii, utahuensis en inaculosa. Mevr. Hengst-Titulaer, N. Beetslaan 134, 2741 ZS Waddinxveen.



## VAN DER AUWERA

Pierstraat 97  
2638 Reet-Rumst  
10 km. z. van Antwerpen

Phyllo's, Echeveria's, Asclepiadaceae,  
Epiphyten en vele zeldzaamheden.  
Bezoek op afspraak - tel. 32-3-888-88-16



## SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN  
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND  
200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND  
Telephone Bedford (0234) 56970





Amerika op grote hoogte dezelfde regels gelden. Koude dwingt de planten de kleine bolvorm aan te nemen (Parodia's en Tephrocactussen bijv.). Als we in onze verzameling kleine planten hebben moeten we niet de fout maken te denken dat deze planten uit een gematigde zone komen. Frailea's en Gymnocalyciums zijn weliswaar klein, maar komen in tropische gebieden voor. Frailea's hebben een korte levenscyclus van een paar jaar waarin ze veel zaad vormen. Ze schuilen net als Blossfeldia's en de grootbloemige Mammillaria's verzonken in de grond of in de grasvegetatie.

Een ander voordeel van een grote bolvorm is dat er 's nachts ook maar langzaam afkoeling plaatsvindt en er in de koude woestijnnacht een hoge werkt temperatuur behouden blijft terwijl de omgeving snel afkoelt. Toch is het zo dat zelfs de grootste Echinocactus ooit als kleine zaailing is begonnen. Het schuilen onder schaduwrijke struiken als de Palo Verdes en de Creosotebush is in de eerste jaren van essentieel belang, tot een zodanig volume is bereikt dat de struik er niet meer toe doet.

#### Literatuur

- D.C. Speirs: Xerophyte physiology, Cactus & Succ. J. (GB) vol 41 p. 21, 1979.  
G. Krulik: The warmblooded cactus, Nat. Cactus & Succ. J. vol. 37 (4), 1982.  
E. Strasburger e.a.: Lehrbuch der Botanik, Fischer Verlag.

*Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam*

\*  
\* \*

## Een "ontmoeting" met A.F.H. Buining in Brazilië

PIERRE BRAUN

Het is al weer 12 jaar geleden dat A.F.H. Buining overleed. Tot op heden laat zijn heengaan nog steeds een merkbaar groot gat in onze cactuswereld achter. Zijn grote zakelijke kennis, verbonden met een onderzoekersgeest en de moed tot op latere leeftijd gevaarlijke en afmattende ontdekkingsreizen te ondernemen, lieten hem uitgroeien tot een van de grote persoonlijkheden in de cactusgeschiedenis. Aan hem en aan de onlangs eveneens overleden Leopoldo Horst danken wij een fantastisch grote kennis van de



*Dia archief  
Buining*

*Albert Buining  
en  
Leopoldo Horst  
29 augustus 1972*



Zuidamerikaanse cactussen, een inzicht dat niet genoeg lof toegezwaard kan worden. Uit zijn pen vloeide een veelheid van nieuwbeschrijvingen, reiservaringen en algemene artikelen over de Zuidamerikaanse cactusflora.

Op mijn reizen door Brazilië gedurende de laatste jaren leidde mijn weg dikwijls naar de oude vindplaatsen, die voor het eerst door Horst en Buining bekend werden. In de omgeving van zo'n vindplaats wonen vaak zeer eenvoudige mensen van de Braziliaanse "interior", die in hun monotone dagindeling nauwelijks in contact komen met een vreemde. Derhalve is de gastvrijheid groot en snel raakt men verzeild in levendige en amusante gesprekken. Een cafezinho weigeren zou de grootste belediging zijn die men deze open, vriendelijke mensen zou aandoen.

Voor velen van hen is Leopoldo Horst een begrip en groot was de ontzetting toen wij in de zomer van 1987 verschillenden van hen van zijn heengaan op de hoogte brachten. Voor vele van deze gezinnen was het regelmatige langskomen van Horst de grootste gebeurtenis van het jaar.

In 't bijzonder de oudere mensen vertellen dikwijls van de oude tijden, toen Leopoldo, de "Duitser uit het zuiden", voor het eerst kwam, toen er nog geen straten waren en ook geen elektrisch licht, en welke ontberingstochten men ondernam om dat stekelige "onkruid" op soms vrijwel ontoegankelijke plekken te verzamelen. Niet zelden bericht echter ook een oude man of vrouw over zijn begeleider, Alberto, de grote, vriendelijke en voorname man uit "Holanda".

Een zeer mooie belevenis hadden Eddie en Richard Esteves Pereira, Beate Olma en ik in juli 1987 op de groeiplaats van *Uebelmannia meninensis*. Dicht bij deze groeiplaats woont een kleine familie op een eenzame, zeer armoedige boerderij. De moeder nodigde ons direct uit voor een zelfgemaakte limonade. We spraken over de planten, de bergen, en de boerderij. Het was zeer gezellig. Plotseling sprong de vrouw op en zocht opgewonden in een kist. Na enkele seconden trok ze een oude, vergeelde foto tevoorschijn. Hoe groot was onze verwondering en vreugde toen wij de foto zagen...! Herkenbaar was A. Buining, zittend op een ezel, midden in de habitat van *Uebelmannia meninensis* (volgens informatie van L. Bercht bevinden zich soortgelijke opnamen in het archief van Buining; het zijn opnamen uit 1972). Het is fantastisch te weten dat Buining ook nog bij de door hem zo geliefde mensen van het Braziliaanse binnenland niet vergeten is!

*Hauptstrasse 83, D 5020 Frechen-1*

*Vertaling: Ludwig Bercht*

## Zo moeilijk is het niet

ONNO WIJNANDS\*

- I. De vragen van Albert Goossens in *Succulenta* 67 (6) p. 131 zijn eenvoudig te beantwoorden. Ger van Vliet heeft dat al gedaan in *Succulenta* 63 (1) pp. 12-13 en 63 (5) pp. 107-198 (1984). Was ook de redactie dat even vergeten? Voor alle duidelijkheid nog even vraagsgewijs.
  1. Omdat de planten (of plantengroepen) mede door de handel met uitsterven bedreigd zijn of kunnen worden (er zijn drie lijsten van verschillende ernst van bedreiging).
  2. De lijsten worden vastgesteld op de Conferentie van Partijen, dat is van de landen die de Conventie ondertekend hebben.
  3. Sommigen.
  4. Voor concrete suggesties houden we ons warm aanbevolen. Overigens staat de familie Cactaceae op de lijst, zodat er geen enkele cactus uit het wild zonder vergunning geïmporteerd mag worden.
  5. Omdat ze er geld voor krijgen en/of omdat ze de grond in cultuur nemen.
  6. Weet ik niet.
  7. Nee. Veel bedreigde soorten waarin geen handel is staan niet op de lijst, juist om er de aandacht niet op te vestigen.
  8. Zou best kunnen, maar hoezo?
    - A. Onder meer, er zijn ook nog andere planten dan cactussen en er bestaan, o wonder, zelfs nog dieren.
    - B. Ja; niet privé, wel beheren ze omvangrijke collecties van gekweekte en in beslag genomen illegaal geïmporteerde importplanten.
    - C. Ten dele, maar dat hangt ook af van wat de "betreffende landen" zijn.
    - D. Ja.
    - E. Voor de goede orde: in België is de Nationale Plantentuin de Wetenschappelijke autoriteit voor CITES.
- II. Dan de publikatie van het nieuwe hybridegenus *x Nopalxalis*. Artikel 17 van de International code of nomenclature for cultivated plants-1980 luidt: "Voor de geldige publikatie van de botanische 'genus' naam van een intergenerische hybride moeten de namen van de ouder genera gegeven worden, maar een beschrijving of een Latijnse diagnose is niet nodig. Zo'n naam wordt beschouwd als een samengetrokken formule. Voor de geldige publikatie van een collectief epitheton in Latijnse vorm van een soort- of geslachtskruising, op of na 1 januari 1935, moet die een Latijnse diagnose hebben en onder een genusnaam geplaatst zijn". De naam *Nopalxalis* heeft dus geen Latijnse diagnose nodig en omdat er geen collectief epitheton is gepubliceerd maar alleen een cultivarnaam (wat volgens artikel 27 van de genoemde Code in orde is) is de dikwijls gewraakte geleerdheid in Latijn hier geheel overbodig. Dat geldt ook voor de cultivarbeschrijving van 'Naranja' (let op de enkele aanhalingstekens), bij cultivars is nooit een Latijnse beschrijving vereist. Overigens hebben cultivarnamen geen types; wel is voorgesteld om standaardexemplaren aan te wijzen. Types zijn vereist voor geldige publikatie, standaardexemplaren niet. Prima dat Süplie het materiaal heeft vastgelegd, een voorbeeld dat navolging verdient. Overigens bevat de Code een aanbeveling om types te deponeren in openbare herbaria die aan het internationale leenverkeer deelnemen.

## Het geslacht *Matucana* Br.&R. (XVIII)

R. BREGMAN, A. MEERSTADT, P. MELIS en A.B. PULLEN

***Matucana myriacantha*** (Vaupel) F. Buxbaum in: *Krainz*: "Die Kakteen" I.IX.1973

(*myriacantha* = met talloze dorens)

Synoniemen:

*Echinocactus myriacanthus* Vaupel, *Bot. Jahrb. Engler* 50, Beibl. III: 25 (1913).

*Arequipa myriacantha* (Vaupel) Britton & Rose, *The Cactaceae* III, p. 101 (1922)

*Submatucana myriacantha* (Vaupel) Backeberg, *Die Cactaceae* Bd. II, p. 1063 (1966)

*Borzicactus weberbaueri* var. *myriacanthus* (Vaupel) Donald, *The Nat. Cact. & Succ. Journ.* 26 (1) p. 10 (1971).

*Borzicactus myriacanthus* (Vaupel) Donald, *Ashingtonia* 1 (9), p. 100 (1974)

*Matucana purpureoalba* Ritter, *Kakteen in Südamerika*, Bd. 4, p. 1502 (1981)

*Matucana roseoalba* n.n.

### Beschrijving:

**Lichaam** groen, bolvormig tot breed cilindrisch, 7-12 cm breed, tot ca. 30 cm hoog; niet of zelden spruitend. Ribben 30-40, verdeeld in 5-8 mm hoge kegelvormige tuberkels. Areolen rond tot ovaal, 2,5-4 mm lang, 4-7 mm van elkaar verwijderd. Bedoorning dicht, buigzaam, de plant grotendeels bedekkend; jonge dorens recht omhoog staand. Rand- en middendorens vaak moeilijk van elkaar te onderscheiden, 25-50 dorens per areool, 1-3 cm lang; raddorens wit tot lichtbruin; middendorens variabel in kleur (wit, geel tot roodbruin), met donkerder punt.

**Bloem** 5-7 cm lang, in anthese 4-5,5 cm breed, iets scheef; kroonbladen licht lilarose met donkerder middenstreep. Bloembuis 7-8 mm dik, donkerrose, kaal of behaard. Helmdraden wit, overgaand in purper, helmknoppen donker lilarose tot karmijn; primaire meeldraden aan de basis ca. 7 mm met elkaar vergroeid, de stamper als een manchet omvattend. Stamper aan de voet wit, overgaand in purper; stempellobben 5, ca. 3 mm lang.

**Vrucht** rond, groen, ca. 10 mm in doorsnede.

**Zaad** dofzwart, met onregelmatige arillusresten, 1,1-2,0 mm breed, 1,3-1,8 mm hoog, 0,7-1,1 mm dik. Ter hoogte van micropyle en funiculus zijn kleine tot tamelijk grote gaten aanwezig, die soms dichtgegroeid zijn. Hilumcup tamelijk diep, daardoor enigszins gelijkend op het zaad van *M. paucicostata*.

### Nomenclatuur

Deze soort werd in 1904 ontdekt door Weberbauer en in 1913 door Vaupel beschreven. Donald vulde in 1974 de onvolledige beschrijving van Vaupel aan met gegevens van de door Lau verzamelde planten (Lau 103). Het oorspronkelijke type-materiaal is tijdens de tweede wereldoorlog helaas verloren gegaan. Het is dus noodzakelijk om een nieuw holotype ("neotype") aan te wijzen. Hiervoor zou een plant met het veldnummer Lau 103 in aanmerking moeten komen.

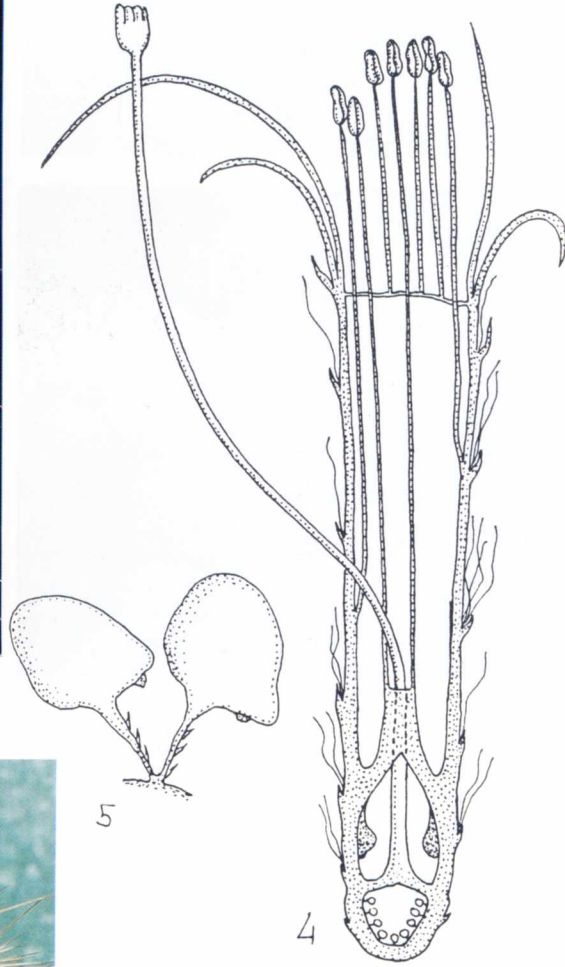
De Ritter-naam "rosealba" is nooit geldig gepubliceerd. *Matucana purpleoalba*, ook een soort van Ritter, die echter wel geldig is gepubliceerd, beschouwen wij voorlopig als synoniem met *M. myriacantha*. Volgens de beschrijving verschillen beide taxa slechts in bedoorning, iets wat bij onze cultuurplanten niet tot uitdrukking komt.



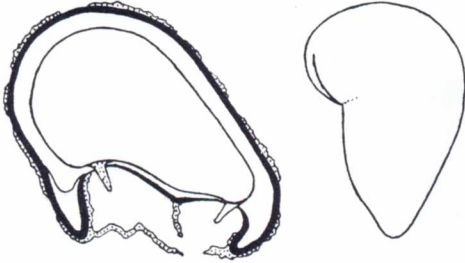
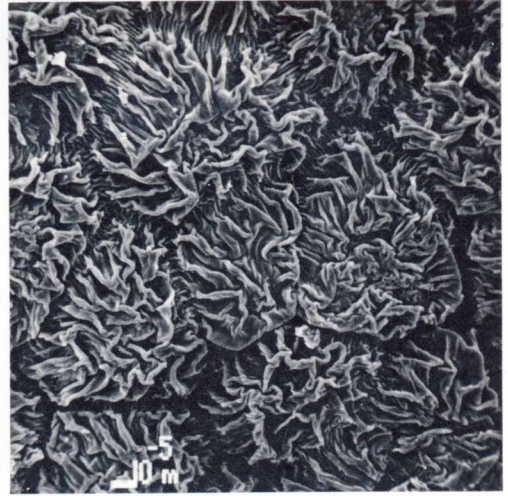
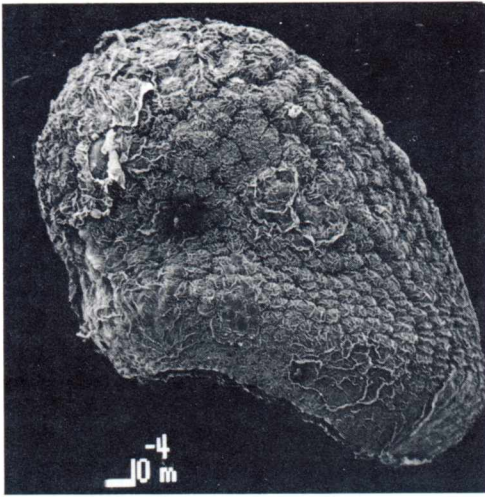
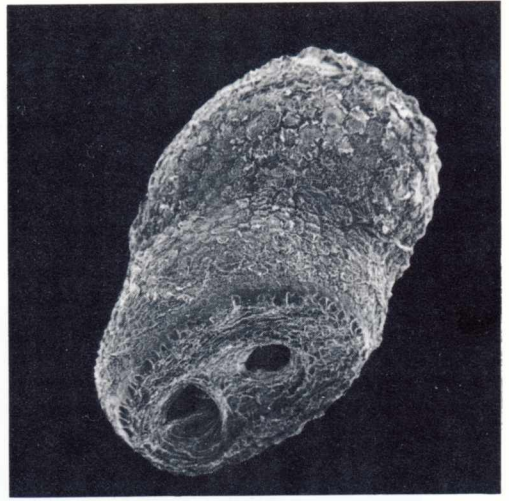
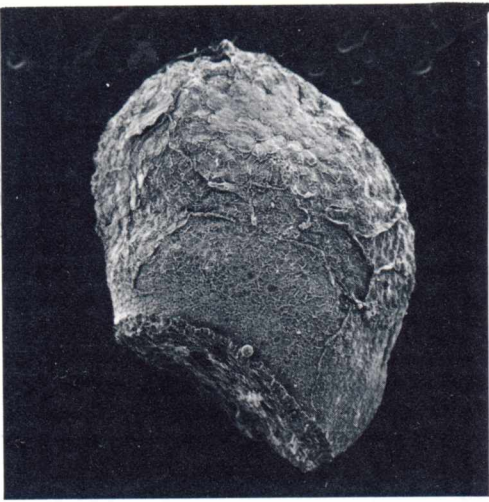
3



2



Bijschriften:  
zie pag. 194



6	7
8	9
10/11	

Voorpagina: *Matucana myriacantha*, cultuurplant met witte bedoornig. Foto: P. Melis.

2 *Matucana myriacantha*, importplant in de botanische tuin van Heidelberg onder nummer 19627. Het etiket vermeldt: "*Matucana albo-rosea*" (?), "Lau, Peru, UG 173". Foto: R. Bregman.

3 *Matucana spec.* Lau 173, cultuurplant. Foto: W. Alsemgeest.

4 *id.*, lengtedoorsnede van de bloem.

5 *id.*, zaadknoppen.

6 *Matucana spec.* Lau 103 (*Andreae*), SEM-opname van het zaad in zijzicht; dorsale zijde rechts, ventrale zijde links; vergroting 45x.

7 *Matucana spec.* Lau 173 (*Andreae*), SEM-opname van het zaad; dorsale zijde links, ventrale zijde rechts; hilum met de voor de intertexta-groep kenmerkende gaten ter plaatse van de funiculus en de micropyle; vergroting 55x.

8 *Matucana purpureoalba* (*De Herdt*), SEM-opname van het zaad in zijzicht; dorsale zijde rechts, ventrale zijde links; vergroting 60x.

9 *id.*, testacellen van het laterale deel van het zaad; vergroting 500x.

10 *id.*, lengtedoorsnede van het zaad; hilumweefsel, arillus en funiculus gestippeld; vergroting ca. 45x.

11 *id.*, embryo.

SEM-foto's en tekeningen: R. Bregman.

## Verspreiding

Vaupel geeft in zijn nieuwbeschrijving als vindplaats op: "Bij Balsas, op de oostelijke oever van de Rio Maranon, op een hoogte van 2200 m, Prov. Chachapoyas, Dept. Amazonas, Peru". Lau heeft in de jaren '70 vergeefs op deze plek gezocht. Wel vond hij myriacantha-achtige planten aan de andere kant van de Maranon, dus op de westoever. Aan deze zijde van de Maranon strekt het totale verspreidingsgebied zich uit van Balsas in het noorden tot Aricapampa in het zuiden, waar Ritter zijn "purpureoalba" vond.

## Opmerkingen

Deze soort vertoont een grote variabiliteit. Er bestaan plat bolvormige, zeer kortbedoornde planten, meestal aangeduid als *Matucana roseoalba*, maar ook enigszins zuilvormige, langbedoornde planten. Hiertussen komen allerlei overgangen voor, zodat wij geen aanleiding vonden om variëteiten te onderscheiden. Misschien dat dit in de toekomst met de planten van het veldnummer Lau 173 gaat gebeuren. Over deze plant is in deel XIV al iets geschreven. Wij kennen slechts cultuurexemplaren, gekweekt uit zaad van verschillende firma's. Al deze planten groeien op latere leeftijd zuilvormig en bezitten een dichte, geelachtige bedoorning. Het meest vallen ze op door de korte, oranje-rode bloem.

Wij hebben lang "in onze maag gezeten" met Ritters *M. purpureoalba*. Het is duidelijk dat deze plant tot het myriacantha-complex behoort maar de taxonomische status van de plant is discutabel. Wanneer men de originele beschrijvingen van *M. purpureoalba* en *M. myriacantha* met elkaar vergelijkt, dan blijkt dat de verschillen bijzonder klein zijn: beide planten zouden zich slechts van elkaar onderscheiden in de kleur van de bedoorning en de lengte van de bloem. Afgezien van het feit dat dergelijke kleine verschillen onvoldoende zijn om *M. purpureoalba* als zelfstandige soort te erkennen, komen deze verschillen in de ons bekende planten niet duidelijk tot uitdrukking. Daarom beschouwen wij *M. purpureoalba* als (de meest zuidelijke vorm van) *M. myriacantha*.

## Veldnummers

Voor dit taxon gebruikte veldnummers zijn:

FR 1063	<i>Matucana purpureoalba</i>	L 173	<i>Matucana spec.</i> Rio Crisnejas
L 103		L 224	
L 103a			

(wordt vervolgd)

Corr.adres: Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

\*  
\* \*  
\*

## **Erdisia corallina**

JAN ESSERS

Het geslacht *Erdisia* is, evenals het nauw verwante geslacht *Corryocactus*, opgericht door de heren Britton en Rose en beschreven in hun monumentale werk "The Cactaceae" (1920, deel II, p. 104). De groeiplaatsen van *Erdisia* liggen in het grensgebied van Peru en Chili. Ritter heeft *Erdisia* deels ondergebracht bij *Corryocactus*, een opvatting die door velen gedeeld wordt, en deels bij *Austrocactus*, een meer omstreden indeling. De onder-



*Erdisia corallina*

Foto's van de schrijver

havige plant behoort zeker tot de aan *Corryocactus* verwante soorten. Enige informatie over *Erdisia corallina* heb ik in de literatuur niet kunnen vinden; misschien weet één uwer meer over dit plantje.

Uit de groep *Corryocactus-Erdisia* bezit ik verschillende soorten. De planten spruiten aan de basis en vormen korte stammetjes. Een optredend euvel is vaak het verdrogen van het groeipunt van deze stammetjes; misschien heeft dit iets te maken met de zuurtegraad van de grond, die volgens Duitse literatuur erg zuur (pH 4,5) zou moeten zijn. De planten bloeien nabij de kop van de stammetjes; de bloemen zijn trechtervormig, rose of soms geelrood van kleur en ze blijven gedurende enkele dagen open. De planten moeten ruim opgepot worden daar ze ondergrondse knollen vormen.

In het afgelopen jaar voltrok zich iets wonderlijks. Na de bloei — op twee stammetjes elk een bloem — werd het uiteinde van de stengel steeds dikker, net of het werd opgeblazen. Backeberg wees in zijn *Kakteenlexikon* ook al op dit verschijnsel. Tot mijn verbazing werden de "vruchten" rijp en bevatten zaad, maar het hele stammetje verslijmde tot aan de basis. Ik had dit nog nooit eerder gezien.

Enkele andere stengels van planten uit dit geslacht vertoonden in mijn verzameling een enigszins "komkommer-achtige" groei die doorloos bleef. Als iemand mij kan helpen aan informatie, of zelf deze ervaringen ook gehad heeft, houd ik mij zeer aanbevolen voor zijn of haar commentaar. Tot slot nog de opmerking dat de meeste stammetjes wel normaal bleven doen.

Bewerking: L. Bercht

Hokkelenbergstraat 8, 6444 AB Brunssum

#### **Opmerking van de redactie** (na overleg met auteur):

Bij het opnemen van de foto's is te weinig aandacht besteed aan de achtergrond. Ook die is belangrijk voor een geslaagde opname.

Denk ook aan de kleur van het licht; later op de middag wordt het zonlicht rood (foto rechts).



## **Sedum pilosum** M.B.

A.B. PULLEN

Laat mij u een aantrekkelijk vetplantje voorstellen, dat schitterend bloeit en bovendien redelijk winterhard is. Ik doel op de hierbij afgebeelde *Sedum pilosum*. De soortaanduiding "pilosum" betekent behaard, en inderdaad, de smalle, grijsgroene blaadjes van deze Sedum zijn min of meer dicht behaard. *S. pilosum* gedraagt zich meestal als een tweejarige plant. In het eerste jaar wordt een dichte rozet gevormd, die een diameter van 4 cm kan bereiken. In het tweede jaar groeit uit het hart van de rozet de bloeiwijze omhoog, die talrijke, roze bloemen vormt. De bloeitijd valt in de maanden mei en juni. Na de bloei sterft de rozet af. Af en toe vormt zich zijdelings een nieuwe rozet, die dan het jaar daarop kan bloeien, maar meestal is men de gehele plant kwijt na de bloei. De enige manier om nieuwe planten te verkrijgen is dan het zaad te verzamelen en uit te zaaien, liefst onder glas, om de jonge plantjes dan later weer in de tuin uit te zetten. Soms zaait de plant zichzelf ter plaatse uit.



*Sedum pilosum* vraagt een zonnige, droge, goed gedraineerde plaats in de tuin. Men moet erop letten, dat de plantjes niet door andere, sneller groeiende, planten wordt overwoekerd. Ook voor het beplanten van een schaal of trog lijkt deze soort zeer geschikt. Denk ook aan het gevaar van slakken. *Sedum pilosum* is afkomstig uit de Kaukasus, het oosten van Turkije en het noorden van Iran. Ik wens u veel succes met uw Sedums.

## BOEKBESPREKING

**Pereskia (Cactaceae)**, door B.E. Leuenberger (1986, Memoires of the New York Botanical Garden, vol. 41).

141 pp., Engelse tekst, talrijke illustraties (halftoonreproducties, lijntekeningen), 3 determinatiesleutels, ISBN 0-89327-307-4. Prijs ± f 60,—.

*Pereskia*'s staan bij cactusliefhebbers doorgaans weinig in de belangstelling, doordat deze bomen, struiken en klimplanten het aantrekkelijke uiterlijk van hun succulente familieleden missen. Hun verwantschap verraden ze voornamelijk door het bezit van areolen.

De systematische indelingen van het genus door Vaupel (uit 1925, vnl. gebaseerd op materiaal in het Berlijnse herbarium dat in de Tweede Wereldoorlog verloren is gegaan) en Backeberg (uit 1958, waarin naast *Pereskia* ook *Rhodocactus* als zelfstandig geslacht werd erkend) zijn grotendeels achterhaald, hetgeen voor Leuenberger aanleiding was voor het schrijven van deze revisie. De auteur zal bij enkelen van ons bekend zijn vanwege zijn fundamentele onderzoek aan cactusstuifmeel.

De eerste 50 pagina's zijn gewijd aan de taxonomische geschiedenis, morfologie, anatomie, pollen, chemie, chromosomenaantallen, evolutie, verspreiding, ecologie, behoud, gebruik, hybridevorming en verwantschap van *Pereskia*'s. Deze onderwerpen worden diepgaand behandeld en de niet-botanisch geschoolde lezer heeft hier zeker een termenlijst nodig.

In het systematisch gedeelte worden van elke taxon een synonymie en een uitvoerige beschrijving gegeven. De diagnoses zijn ontleend aan wilde planten, cultuurexemplaren en materiaal uit meer dan 50 herbaria. Na een opsomming van de herkomst van dit materiaal volgt een discussie waarin wordt ingegaan op de historie van het taxon, maar ook op bijv. het gebruik en de lokale namen. Lijntekeningen en verspreidingskaartjes completeren dit gedeelte.

Leuenberger onderscheidt 16 soorten: *P. aculeata*, *P. aureiflora*, *P. bahiensis*, *P. bleo*, *P. diazromeroana*, *P. grandifolia*, *P. guamacho*, *P. humboldtii*, *P. lychnidiflora*, *P. nemorosa*, *P. portulacifolia*, *P. quisqueyana*, *P. sacharosa*, *P. stanantha*, *P. weberiana* en *P. ziniiflora*. *P. humboldtii* var. *rauhii* is een nieuwe combinatie en *P. grandifolia* var. *violacea* een 'nieuwe' variëteit, die als *Rhodocactus grandifolius* reeds werd besproken en afgebeeld in het decembernummer van 'Succulenta', jrg. 57 (1978). Van de overige eertijds tot *Pereskia* gerekende namen worden 26 als synoniemen gezien en 17 als twijfelachtig of niet tot het genus behorend beschouwd. Een infragenerieke opsplitsing wordt niet gehandhaafd.

Het boek bevat drie determineersleutels, voor bloeiende, vruchtdragende en steriele planten. Het zal weinigen gegeven zijn deze in de praktijk te gebruiken.

Bert Jonkers

## TIJDSCHRIFTEN

### Cactusflora, jaargang 11 (1986-1987)

**Nr. 1** Laenen beschrijft de soorten van het geslacht *Austrocephalocereus* en hun verzorging.

**Nr. 2** Juvéyns gaat in op het gebruik van *Lophophora williamsii* als narcoticum door indianen.

**Nr. 3** Het artikel over *Lophophora* wordt beëindigd.

**Nr. 4** Verslag van de lezing van Vandenbroeck over Centraal- en Zuid-Chili.

**Nr. 5** *Beaucarnea recurvata* wordt voorgesteld door Wijnants.

**Nr. 6** Liekens houdt een algemeen verhaal over cactussen.

**Nr. 7** Liekens vervolgt zijn verhandeling over cactussen in 't algemeen. Een verslag van de lezing van Neut over *Parodia*'s is opgenomen.

**Nr. 8** Liekens gaat verder met zijn verhaal. Uitgebreid wordt verslag gedaan van een lezing over *Mesembryanthemaceae* door vader en zoon Van Donkelaar.

**Nr. 9** Liekens besluit zijn artikel. Kucharski verhaalt over haar verzameling. Laenen beschrijft de beestjes die onze planten bedreigen en gaat in op de bestrijding ervan.

**Nr. 10** De belangrijkste soorten uit het geslacht *Echeveria* en hun verzorging worden belicht door Wijnants. Korte aandacht voor *Fockea* en *Tillandsia*.

### Cactacea brugensis, jaargang 9 (1987)

**Nr. 1** Neirinck bespreekt *Ferocactus peninsulae* var. *viscainensis* en *Lobivia chrysacantha* var. *hossei*. Lanssens geeft aanwijzingen voor de maand februari.

**Nr. 2** Neirinck bespreekt *Turbincarpus pseudomacrolele* en *Pilosocereus chrysostele*. Lanssens geeft de tips voor de verzorging in maart.

**Nr. 3** Neirinck bespreekt *Turbincarpus pseudopectinatus* en *Arrojadoda multiflora*. Het cactusdagboek van Lau vindt een vervolg.

**Nr. 4** Aandacht krijgt *Orostachys umbilicus*. Neirinck bespreekt *Copiapoa cinerea* en *Uebelmannia pectinifera*. Lau's cactusdagboek beleeft een volgende aflevering.

**Nr. 5** —

**Nr. 6-7** R. Neirinck gaat in op bouw en behoeften van planten. K. Neirinck bespreekt *Turbincarpus schmiedickeanus* var. *dickisoniae* en *Espostoa lanata*.

- Nr. 8** Neirinck bespreekt *Turbinicarpus roseiflorus* en *T. schmiedickeanus* var. *macrochele*.  
**Nr. 9** Neirinck bespreekt *Sulcorebutia menesesii*, *S. cardenasiana* en *Cryptocereus anthonyanus*.  
**Nr. 10** Neirinck bespreekt *Sulcorebutia pampagrandensis*, *S. steinbachii* en *S. mentosa*. Rosenberger gaat in op de cultuur van *Sulco*'s.  
**Nr. 11** Neirinck bespreekt *Gymnocalycium saglionis* en *Thelocactus bicolor*. Lambert begint aan een verslag van zijn laatste Argentinië-reis.  
**Nr. 12** Neirinck bespreekt *Ferocactus fordii* en *Lobivia cinnabarina*. Lambert vervolgt zijn reis-verslag.

#### Lophophora, jaargang 4 (1987)

- Nr. 1** Delabarre reproduceert een foto van de prijswinnende cactussen op de tuinbouwtenoonstelling in Gent (1893) en voegt de (verkorte) oorspronkelijke tekst toe. Piens gaat in op de wildgroei van nieuwe soorten.  
**Nr. 2** Delabarre schrijft over *Stapelia*'s. De Van Donkelaars stellen een aantal *Hoya*'s voor. Pieters vervolgt zijn verhaal over de bouw van planten.  
**Nr. 3, 4 en 5** De Van Donkelaars en Pieters vervolgen hun series.  
**Nr. 6** Delabarre gaat in op de persoon De Candolle. Pieters vervolgt zijn artikel.  
**Nr. 7** Pieters belicht het nut van verse aarde voor onze planten.  
**Nr. 8** Pieters gaat thans in op water en mest voor onze succulenten.  
**Nr. 9** Cambier geeft de vertaling van de beschrijving van *Cotyledon cristata* door De Candolle alsmede een afbeelding van deze plant.  
**Nr. 10** —  
**Nr. 11** Noltee geeft cultuurwijzingen voor grijze *Tillandsia*'s.

Ludwig Bercht

#### Internoto jaargang 8, 1987

- Nr. 1** Theunissen opent met de vraag of F. Ritter het enige exemplaar van *N. eremiticus* heeft behoeft voor de ondergang (door zaden uit te delen) of niet; de auteur is van mening dat het eerste het geval is. Krell schrijft over de verspreiding van *N. minimus* en *N. tenuicylindricus*, terwijl Prestlé dieper op laatstgenoemde soort ingaat. Neduchal en Vich stellen voor om een nomenclatuurstudiegroepje binnen Internoto te vormen. Oster vertelt dat nieuwe bemestingsmethoden ook voor Noto's geschikt zijn. Havlicek en Theunissen zetten beiden hun vorig jaar begonnen series voort: Havlicek met een tweede artikel over de *Scopanae*, Theunissen met de derde serie van "Terug naar de wortels", uit het Latijn vertaalde oude artikelen. Prestlé sluit het nummer met een commentaar op een artikel over standplaatsobservaties van W.R. Abraham in Internoto 1986 (4).  
**Nr. 2** Gerloff begint met een artikel over *Notocactus* spec. Schl. 155 (behoort tot de megapotaemicus-groep). Stuchlik stelt de stedelijke succulentenvverzameling in Brno (CSSR) voor. Prestlé concludeert, dat de verschillen tussen *N. tenuicylindricus* en *N. minimus* een gevolg zijn van verschillen in de geologische omstandigheden. Havlicek besluit zijn reeks artikelen over de *Scopanae*. Herm schrijft een In Memoriam voor Hugo Schlosser, terwijl Theunissen een nieuwe "Terug naar de wortels" presenteert. Van Vliet geeft commentaar op K.H. Prestlé's nieuwbeschrijvingen. Oster presenteert een nieuwe druk van de R.H.S. kleurenkaart, waarmee (202) kleuren precies gedefinieerd kunnen worden.  
**Nr. 3** Ook in het derde nummer bijt Gerloff de spits af: nu met het voorstellen van *N. spec.* HU 37 (volgens hem een vorm van *N. arechavaletai* var. *alacriportanus* HU 27); de plant is in zijn jeugdvorm nogal anders van uiterlijk, wat veel verwarring heeft opgeleverd. Hofacker gelooft dat *N. tenuicylindricus* een synoniem is voor *N. minimus*. Uebelmann schrijft een In Memoriam voor Leopoldo Horst. Prestlé stelt *N. gibberulus* voor. Theunissen gaat verder met "Terug naar de wortels". Abraham vraagt zich af hoe *Wigginsia gladiata* (een Echinofossulocactus, voorgesteld door Prestlé in Internoto 1985/4) in Zuid-Amerika terechtgekomen is. Gerloff en Kolarik waarschuwen tegen valse HU-nummers. Link geeft aanbevelingen voor het bewaren van zaad en de redactie besluit met aanwijzingen over hoe een artikel voor een tijdschrift eruit dient te zien.  
**Nr. 4** Het laatste nummer begint met een vraag: Begner stelt een mooie *Notocactus* voor, maar hoe heet die? Misschien is het wel de echte *N. mueller-moelleri*. Lang heeft de petalen van *N. ottonis* bestudeerd en Theunissen gaat verder met de zesde aflevering van "Terug naar de wortels". Baan vraagt de lezers of nog meer kamvormen van *N. crassigibbus* bekend zijn. Kolarik en Lisal geven een voorbeschrijving van *N. spec.* DV 74/2, een mammulose-vertegenwoordiger. Prestlé stelt *N. securituberculatus* v. *miniatispinus* voor. Lück geeft een voorbeschrijving van *N. ottonis* var. *nigrispinus* n.n. WR 374 = DV 70/a. *N. pseudopulvinatus* n.n. DV 36 heeft bij Gerloff voor het eerst gebloeid en daarom schrijft hij over deze plant; een bloemvergelijking geeft aan dat het wel degelijk een andere soort is dan *N. pulvinatus* Van Vliet. Theunissen vraagt zich tot slot op de achterpagina af hoe dood de Latijnse taal eigenlijk is.

Gerard Schneider

## IN MEMORIAM H. MASMAN

Op 14 juli l.l. hebben wij voor altijd afscheid moeten nemen van onze voorzitter, de heer H. Masman.

In de jaren dat wij het genoegen mochten hebben met hem in het bestuur van Succulenta te mogen samenwerken, hebben wij hem leren kennen als een goed en bovenal integer man. Een man met een grote en warme belangstelling voor zijn medemensen, dieren en planten.

Graag had hij zich nog vele jaren willen inzetten voor onze vereniging. Hoeveel pijn deed het hem, kort voor zijn overlijden, ons te moeten mededelen dat hij, gedwongen door zijn slopende ziekte, in het belang van Succulenta het voorzitterschap moest opgeven. Graag wilde hij nog enige taken welke hij op zich genomen had afmaken.

Het heeft niet zo mogen zijn.

Wij wensen allen die hem gekend hebben, in het bijzonder zijn vrouw en verdere familieleden, alle mogelijke sterkte toe, nu en in de toekomst. Zijn nagedachtenis zal daarbij een grote hulp zijn.

Dat hij ruste in vrede.

M. de Bekker

Op 31 juli 1988 is op de leeftijd van 78 jaar overleden

### Antonin Hlinecký

Het was een voorrecht deze grote Tsjechische cactusliefhebber te hebben mogen kennen.

L. Bercht

#### INHOUD

Phyllo-sofie - P. van Veen	178
Echinopsis aurea versus Echinopsis fallax - J. Lambert	179
Echinocereus pectinatus en Echinocereus rigidissimus - W. Sterk	183
Fysiologische aanpassingen bij cactussen - J.J. de Morree	186
Een "ontmoeting" met A.F.H. Buining in Brazilië - P. Braun	189
Zo moeilijk is het niet - O. Wijnands	191
Het geslacht Matucana (XVIII) - R. Bregman, A. Meerstadt, P. Melis en A. Pullen	192
Erdisia corallina - J. Essers	195
Sedum pilosum - A. Pullen	197
Boekbespreking - B. Jonkers	198
Tijdschriften - L. Bercht en G. Schneider	198
In memoriam H. Masman	200